

ҚАЙДАСАН, ОРИЯТ?

Иллатлар одамларнинг одатларида туғилади. Битта ярамас одат иккинчисини, иккинчиси эса учинчисини келтириб чиқаради. Биз қаламга олмоқчи бўлган воқеа ҳам инсонларнинг орсизлиги, номуносиб ишларга одатланиши оқибатида юз берган...

5 бет

МУАЛЛИМ ТАРБИЯГА МУҲТОЖ БЎЛСА...

Хуллас, 2009 йилнинг ёз ойи бошланиши билан директор опа ота-оналар ҳисобидан йиғилган маблагдан бўёқ учун дея тилхат асосида 200 минг сўм пул олиб, қўшимча йиғилган яна 3 миллион сўм пулни ҳам ёнига уради.

7 бет

Mustaqillik huquq demakdir

НУҚУҚ

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan www.huquq-gazeta.uz

2010-yil 4-noyabr, №44 (721)

Парламентда

Бош прокуратурада

Экологик таълимни ривожлантириш

Юртбошимиз жаҳон ҳамжамиятининг кўплаб сиёсий минбарларида экологик хавф-хатарларнинг тобора кескинлашганлигини, унинг олдини олишда маълум бир ҳудуд, мамлакат ёки минтақа эмас, балки бутун дунё ҳамжиҳатликда курашиши лозимлигига эътибор қаратиб, тегишли чора-тадбирлар ишлаб чиқишга ундамоқда. Мамлакатимизда бу борала амалга ошириладиган ишлар эса ўзининг сезиларли натижаларини бериб келмоқда.

Жорий йилнинг 2 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Ўзбекистон Экологик ҳаракати депутатлар гуруҳи ҳамда Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси томонидан "Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раисининг республикада узлуксиз экологик таълим тизимини жорий этиш тўғрисидаги қаророти бўйича парламент эшитувлари" ҳам юқоридagi масалаларнинг мантиқий давоми бўлди.

Мазкур парламент эшитувида Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг депутатлари, Вазирлар Маҳкамаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ва бошқа бир қатор муассасалар ташкилотларининг раҳбарлари ҳамда уларнинг маъсул ходимлари, шунингдек, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этишти.

Дастлабки Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда Табиатни

муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раҳбариятининг республикада узлуксиз экологик таълим тизимини жорий этиш борасида амалга ошириладиган ишлар юзасидан ахборотлари тингланди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги ҳамда Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан 2005 йилнинг ноябрь ойида имзоланган қўшма қарор билан тасдиқланган "Республикада экологик таълимни ривожлантириш ва эколог кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ҳамда малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш истиқболлари" Дастури ва Концепциясида белгиланган тадбирларнинг амалиётга жорий этилиши, Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 19 сентябрдаги 212-сон қарори билан тасдиқланган "2008-2012 йилларда Ўзбекистон Республикасининг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ишлари Дастури" ва уни рўёбга чиқариш тадбирларининг ижроси атрофида таҳлил этилди.

Таъкидланганидек, Ўзбекистон Республикаси "Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида"ги Қонунининг 4-моддасига асосан табиатни муҳофаза қилиш мақсадларига эришиш ҳамда барча турдаги таълим муассасаларида экология ўқувининг мажбурийлигини таъминлаш борасида Ўзбекистон Миллий университети, Тошкент давлат техника университети, Тошкент ирригация ва мелiorация институти, Тошкент давлат аграр университети, Тошкент кимё-технология институти экология соҳасидаги таянч олий таълим муассасалари ҳисобланиб,

уларда давлат таълим стандартларига биноан эколог-педагог, эколог-технолог, эколог-иқтисодчи, эколог-ҳуқуқшунос каби мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрланмоқда.

Бундан ташқари, экология таълими умумтаълим мактабларининг 1-2 синфларида "Атрофимиздаги олам", 3-4 синфларида "Табиатшунослик", 5-9 синфларида табиий фанлар ўқув дастурлари таркибига интеграциялашган ҳолда киритилиб, ўқитиб келинаётир. Республикада бу борада 56 та марказ, 100 та "Ёш табиатшунослар" станциялари фаолият кўрсатиб, улардаги 5 мингта яқин тўрақларга жами 117 мингдан ортиқ болалар ва ўсмирлар жалб этилганлиги ҳам алоҳида кўрсатиб ўтилди.

Шу билан бирга, республикада узлуксиз экологик таълим тизимини жорий этиш борасида айрим камчиликлар мавжудлиги ҳам айтиб ўтилди. Сўзга чиққанлар экологик хавфсизлик, ёшларнинг экологик сафаккурини ривожлантириш масалаларида янада жиддий ёндашиш, замонавий адабиётларни нашр қилишни молиялаштириш, табиий, ижтимоий-гуманитар, иқтисодий ва техника таълими йўналишларида малакавий битирув ишлари ва магистрлик диссертациялари мавзуларини танлашда экология ва атроф-муҳит муҳофазаси масалаларига эътиборни янада кучайтириш кераклигини таъкидладилар.

Бўлиб ўтган парламент эшитуви якунилари бўйича тегишли қарор қабул қилинди.

Ўткиржон ДЕХҚОНОВ,
«НУҚУҚ»

Жараён

Яна бир имконият

Бу дунёда одатзотга нима керак ўзи? Қасрми ёки қалр? Бахтми ёки тахт? Имонми ёхуд имкон? Бир ҳарф билан фарқ қىладиган бу сўзлар орасида аслида ер ва осмон янглиғ масофа бор. Ҳўш, шундай экан, уларнинг қайси бирига талпиниб, қай бирига топинмоқ керак?

Тўғри, бу ёруғ оламда инсон боласи фаровон турмуш кечиришга ҳақли. Улар бундай бахтга эришиш учун доимо ҳаракатда бўлишлари лозим. Шундай экан, бу ҳаракат қонунга зид бўлмай, ҳалол меҳнат билан пул топиш йўлини танилаш даркор. Акс ҳолда бир донишманд бошқалар томонидан йўқ қилинган кишилардан кўра ўзини-ўзи нобуд қилганларнинг сони кўпроқ, деганидек, киши ўзига-ўзи чоқ қазиб қўйиши ҳеч гап эмас. Гарчи донишманднинг бу гапи бир неча аср илгари айтилган бўлса-да, бироқ у ҳозиргача ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ. Чунки айрим кимсалар ҳамон ёмон қусурлардан қўтулолмаётганлар...

Айримларнинг спиритли ичимликни ортиқча истеъмол қилиш ёки гиёҳвандлик моддаларини метёридан ошириб қабул қилишлари оқибатида ҳалок бўлганликлари ҳақида орқаваротдан эши-

тиб қоламиз. Ҳа, одам боласи омонатга берилган жонини не қўйларга солмайди, дейсиз. Бундайлар ўзини-ўзи ҳар балога гирифтор қилиб, яна бунга тақдирнинг ишига йўйишлари ортиқча...

1964 йилда Ғузур туманида туғилган Раҳматилла Аҳмедов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ва Ғузур тумани С.Раҳимов маҳалласида яшовчи Илс Бўриев ҳамда 1967 йилда Қарши шаҳрида туғилган Ихтиёр Бозоровлар айбларини хаспўш-лаш учун ўз қисматларига лой чаплаган кўринадилар. Акс ҳолда, улар билга туриб, адоғи берк кўчага кириб қолмаган бўлардилар. Ра.Аҳмедов ва И.Бозоров ҳаётлари давомида бир эмас, балки бир неча маротаба гиёҳвандлик моддалари билан савдо қилганликлари ва истеъмол қилганликлари учун жазоланган эдилар. Аммо улар бундан тўғри хулоса чиқариб, одамлардай яшаш зарурлигини ўйлаб ҳам кўрмадилар. Аксинча, ўткинчи кайф, мўмай даромаднинг асирлигига айланиб қолдилар. Ҳаётларини изга солиш учун эса ҳар иккаловида ҳам ирода, сабр-қаноат, чидам ва барлош каби инсоний фазилатлар еттишмади.

/Давоми 3-бетда/

Ҳайъат мажлиси бўлиб ўтди

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида навбатдаги ҳайъат мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисида прокуратура органларининг мамлакатда жиноятчиликка қарши курашиш, унинг олдини олиш ва профилактика қилишга қаратилган қонунлар ижроси устидан назоратни таъминлаш ҳамда бу борадаги фаолиятни мувофиқлаштириш бўйича 2010 йилнинг 9 ойидаги фаолияти муҳокама қилинди.

Прокуратура органлари томонидан Ўзбекистон Республикасининг "Прокуратура тўғрисида"ги Қонунда белгиланган ваколатлар асосида жиноятчиликка қарши кураш самарадорлигини таъминлаш мақсадида тезкор-қидирув фаолиятини, суриштирув ва дастлабки терговни амалга оширадиган тегишли органларнинг фаолиятини мувофиқлаштиришга алоҳида эътибор қаратилди. Мазкур йўналишда қонунларнинг ижроси устидан прокурор назоратини таъминлаш борасида ўтказилган текширишлар натижасига кўра кўплаб прокурор назорати ҳужжатлари қўлланildi.

Тергов ва суриштирув фаолиятини йўналтириш, ушбу органлар томонидан асоссиз қарорлар қабул қилинишининг олдини олиш борасида чоралар кўриб келинди.

Ҳайъат мажлисида ушбу йўналишда муайян натижаларга эришилганлиги қайд этилиб, йўл қўйилган камчиликлар қаттиқ танқид остига олинди. Қўрилган чораларга қарамасдан, республикада ҳамда баъзи вилоятларда умумий ва айрим турдаги жиноятларнинг сезиларли камайишига эришилмаганлиги таъкидланди.

Мажлисида жиноятчиликнинг олдини олиш ва профилактика қилиш, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятини янада кучайтириш, бу жараёнда жамоатчилик имкониятларидан кенг фойдаланиш юзасидан кўрсатмалар берилди.

Вилоят прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар ҳамда тегишли тармоқ раҳбарлари олдида жиноятчиликка қарши кураш борасидаги фаолиятни мувофиқлаштиришда маъсулиятини янада ошириш борасида қатор вазифалар қўйилди.

Умирбек МАДРАХИМОВ,

Бош прокуратура бошқарма катта прокурори

Жамиятимизда ҳуқуқий маданиятни янада юксалтириш бугун олдимизда турган устувор вазифалардан эканлиги маълум. Бу жараён барча ҳуқуқий нашрлар қатори "НУҚУҚ" газетаси зиммасига ҳам маъсулиятли вазифалар юклатмоқда.

Шу маънода, "НУҚУҚ" газетаси ҳуқуқий демократик давлат ва эркин фуқаролик жамияти барпо этишининг ҳуқуқий асослари, ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий ислохотларнинг мазмун-моҳияти, самарасини кенг тарғиб қилиш билан бир вақтда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг ҳар қандай кўринишига қарши жамоатчилик фикрини уйғотишни мақсад қилиб олган.

Суд-ҳуқуқ ислохотлари, прокуратура фаолияти, жиноят ва жазо, инсон ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясига оид энг сара, таҳлилий мақолалар газетехонлар эътиборига ҳавола этиб келинмоқда. Шунингдек, тахририятимизга йўлланган ҳеч бир ҳат, ҳеч бир мурожаат эътиборсиз қолмайди.

2011 йилда ҳам "НУҚУҚ" газетаси Сизнинг энг яқин ҳамкорингиз бўлиб қолади. Газетамизга барча почта бўлимларида обуна бўлишингиз мумкин.

ОБУНА БЎЛИШГА КЕЧ ҚОЛМАНГ!

НАШР ИНДЕКСИ — 231

Иш ҳақлари ундириб берилди

Асосий Қонунимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 35-моддасида ҳар бир фуқаро ваколатли давлат органлари, муассасалари ёки халқ вакиллари ариза, тақлиф ва шикоятлар билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга эканлиги, мурожаатларнинг қонунда белгиланган тартиб ва муддатларда қўриб чиқиши шартлиги алоҳида қайд қилинган. 2002 йил 13 декабрь куни янги таҳрирда қабул қилинган "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуниде эса ҳар бир шахннинг давлат органлари, жамоат бирлашмалари, мулкчилик шаклларида қатъи

назар корхона, муассаса ва ташкилотларга мурожаат қилиш ҳуқуқини акс эттирувчи асосий тартиб-қоидалар ўз ифодасини топган.

Навоий шаҳар прокуратураси органлари фаолиятида ҳам фуқаролар мурожаатларига жиддий эътибор қаратилиб, уларнинг қонуний ҳал этилиши борасида қатъий иш олиб борилмоқда.

Жумладан, шаҳар прокуратурасига Қизилтепа тумани Хўжа Ҳасан қишлоқ фуқаролари йигини "Оқрабод" маҳалласида яшовчи С.Мамуров ариза билан мурожаат қилиб, "Қизилқум-Обод" МЧЖдан 2010 йилнинг январь-май ойлари учун тўланиши лозим

бўлган иш ҳақларини олишда амалий ёрдам кўрсатишни сўраган эди.

Шаҳар прокуратураси аризада кўрсатилган вазларни ўрганиб чиқди. Текшириш давомида ҳақиқатан "Қизилқум-Обод" МЧЖ раҳбари А.Исма-тов томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 12 мартдаги "Иш ҳақи ўз вақтида тўланишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 88-сонли Қарори ҳамда Мехнат кодексининг 110 ва 161-моддалари талаблари бузилишига йўл қўйилгангани маълум бўлди. Ў ўзи раҳбарлик қи-лаётган корхонада экскаваторчи бўлиб ишлаб келаётган С.Ма-муровнинг шу йилнинг ян-

варь-май ойларидаги жами 1 млн. 500 минг сўмлик иш ҳақларини тўламасдан келган.

А.Исма-товнинг хатти-ҳара-катларида Ўзбекистон Рес-публикаси МЖТКнинг 49-моддаси-да кўрсатилган маъмурий ҳуқуқбузарлик аломатлари мав-жудлигини инобатга олиб, унга нисбатан маъмурий жавобгар-ликка доир иш қўзғатилди ва С.Мамуровнинг тўланмай кел-ган ойлик иш ҳақлари проку-ратура аралашуви билан унди-риб берилди.

Худди шундай фуқаро Д.Ха-санова шаҳар прокуратураси-га ариза билан мурожаат қилиб, "Шарқ-китоб Навоий" МЧЖдан 2009 йил май ойида ишдан бўшаган бўлса-да, 1

Зулфия РАЗЗОҚОВА,
Навоий шаҳар прокурори ёрдамчиси

йил 3 ой давомида ишлаган иш ҳақини ҳалигача ололма-ётганлигини баён қилган. Маз-кур ҳолат шаҳар прокуратура-си томонидан ўрганиб чиқил-ди ва МЖТКнинг 49-моддаси-да кўрсатилган маъмурий ҳуқуқбузарлик аломатлари мав-жудлигини инобатга олиб, МЧЖ раҳбари С.Адиловага нисбатан маъмурий жавобгар-ликка доир иш қўзғатилди. Д.Ҳасанованинг иш ҳақи ун-дириб берилди.

Фуқароларнинг мурожаат-лари ҳеч қачон эътиборсиз қолдирилмайди.

Қонунсиз иш — келтирар ташвиш

Рустам ЭЛМУРОВО,
СВОЖДЛК Департаментининг
Косон туман бўлими бошлиғи
Мурод БЕРДИЕВ,
бўлим катта сурштирувчиси

Бош прокуратура ҳузуридаги солиқ, валютага оид жино-ятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг Косон туман бўлими то-монидан солиқ соҳасидаги қонунбузилиш ҳолатларини аниқ-лаш ва олдини олиш, солиқ интизомини мустаҳкамлаш ҳамда давлатга етказилган зарарни тўлиқ ундириш, шунингдек, яши-рин иқтисодийётни бартараф этишга қаратилган изчил тад-бирлар ўтказиб келинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 21 апрелдаги "Молия-иқтисодий солиқ соҳасидаги жиноятлар-га, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллашти-ришга қарши курашишни кучайтириш чора-тадбирлари тўғри-сида"ги Қарори ижросини таъминлаш мақсадида ўтказилган текзор таҳлилий текширишда аниқланишича, тумандаги солиқ "Маматов Холмирза Худойберди ўғли" фермер хўжа-лиги раиси вазифасида 2007 йилдан ишлаб келган Суюн Ҳайитов туман давлат солиқ инспекцияси томонидан бир неча марта огоҳлантирилганлигига қарамай, 2008-2009 йиллар учун баланс ҳисоботларини тақдим этмаган. Давлат бюдже-ти ва бюджетдан ташқари мақсадли жамғармаларга тўлани-ши лозим бўлган солиқ ва мажбурий тўловларни ҳисобла-маганлиги ҳамда ҳисобот солиқ идораларига тақдим этил-маганлиги оқибатида 11 млн. 390 минг сўмлик солиқ ва маж-бурий тўловлар тўланмай қолган.

Шунингдек, туман ҳокимининг 2001 йил 21 ноябрдаги 954/11-сонли қарорига асосан "Чироқчи" ширкат хўжалиги тугатилиб, унинг ўрнида фермер хўжаликлари тузилганлиги муносабати билан 2002 йил 10 июнда 115-сонли ҳисоб-фак-турага асосан "Маматов Холмирза Худойберди ўғли" фер-мер хўжалиги ҳисобига олинган баланс қиймати 1 млн. 140 минг сўмлик галла омбори биноси бузилиб, қурилиш мате-риаллари сотилган, пуллар ўз эътиҳлари учун ишлатиб юбо-рилган. Оқибатда давлат манфаатларига жиддий зиён етказил-ган.

Бундан ташқари, солиқ хўжалик мулки бўлган ҳаммом ва қозонхона биноси "Жўра бобо Ч" фермер хўжалигига 2002 йил 25 май кундаги ҳисоб-фактурага асосан 1 млн. 552 минг 152 сўмга, қурилиш омбори биноси туман ҳокимининг 2001 йил 21 ноябрдаги 954/11-сонли қарорига асосан "Қамол Ч" фермер хўжалигига 2 млн. 800 минг сўмга, қишки клуб бино-си эса ҳокимининг 21 ноябрдаги 954/11-сонли қарорига асо-сан "Аликул бобо" фермер хўжалигига 1 млн. 892 минг сўмга сотилган бўлиб, бино ва иншоотлар ўз йўналиши бўйича иш-латилмасдан, бузиб сотиб юборилганлиги боис давлат ман-фаатларига жиддий зиён етказилганлиги аниқланди.

Маъзур ҳолатлар бўйича 2010 йил 27 апрелда солиқ "Ма-матов Холмирза Худойберди ўғли" фермер хўжалиги раиси С.Ҳайитов ва бошқаларга нисбатан ЖКнинг 184-моддаси, 3-қисми ва 205-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилди.

Кези келганда шунини айтиш керакки, юртимизда қонуний фаолият юритмоқчи бўлганлар учун етарли шарт-шароитлар яратилган. Уларни қўллаб-қувватлаш, амалий ёрдам бериш мақсадида қўллар ишлар қилинапти. Шундай бир шароитда ҳам солиқлардан қочиб, ноқонуний даромад олоқчи бўлган-лар учраб турибди. Бундай "ишбилармонликлар" эртами-кеч-ми, албатта, фош этилади.

Нафсига эрк берганлар

Исроилжон НИЗОМОВ,
Жалакудук туман прокурори

Ис-сонда жисмоний саломатлик билан бирга йимон саломатлиги ҳам мавжуд-ки, ҳаётдаги жуда кўплаб фожиаларнинг ил-дизи ана шу йимоннинг носоғломлиги-ю, маънавиятсизлиги билан боғлиқдир.

Дилшод Ғаниев ҳам ана шундай йимони носоғлом "кимса"лардан чиқиб қолди. Бўлмаса, ўзига билдирилган ишончдан ўз манфаати йўлида фойдаланармиди?

...2009 йилнинг октябрь ойидан бошлаб Жалакудук туман савдо ишлаб чиқариш масъулияти чекланган жамиятига қарашли савдо дўконда кўмир махсулоти бўйича таъ-миноти-сотуви вазифасида ишлаган Д.Ға-ниеф, ноябрь ойидан 2010 йилнинг январига қадар жамият томонидан етказиб берил-ган 541 тонна, умумий қиймати 33 млн. 398 минг сўмлик кўмир махсулотини қабул қилиб олиб, аҳолига чакана нархда сотган. Махсу-лотдан тушган пулларнинг 9 млн. 629 минг сўмини жамиятнинг банкдаги ҳисоб-рақами-га топширган-у қолган 24 млн. 51 минг сўми-ни ўзининг шахсий эътиҳига сарфлаб юборган. Агар Дилшод нафсига эрк берма-ганда бугун қилмишидан пушаймон бўлиб, боши эгилмаган бўларди.

Ана шундай нафис ҳақалак отганлардан яна бири Мақсуджон Қозимовдир. Мақсуд-жон ҳали ёш бўлишига қарамай, анча уста-мон чиқиб қолди. ОАТБ "Ҳамкорбанк" Жа-лакудук туман филиалида чакана хизматлар

бўлимида назоратчи-ҳисобчи вазифасида ишлаган Мақсуджоннинг "чакана хизматла-ри" фош бўлиб қолди. Ахир "Қўза кунда эмас, кунда синади", деган нақл бекорга айтил-маган-да.

Ў ўзига ишониб топширилган ўзгаларнинг кўп миқдордаги мулкига хиёнат қилган. Ўзи ишлаб турган банк миқозлари бўлган Мав-лудхон Ураимовадан 1400, Улуғбек Соти-болдиевдан 400, Махмуджон Худойбердиев-дан 1900 ва Дилором Жўраевадан 2100 АҚШ доллари, жами 5800 АҚШ долларини қабул қилиб олган. Аммо банк миқозлари омонат дафтарчаларига қабул қилиб олган ушбу омонат пуллари аслида банк ҳисоб-варағига ки-рим қилинмаган бўлса-да, банк ҳисоб-ва-рақларига ки-рим қилинганлиги ҳақидаги ёзувларни киритиб, омонат пулларини ўзлаштириб юборган.

Тирик инсонлар-ку, ҳақини ундириб ола-ди. Ёнг ачинарлиси Мақсуджон марҳумлар ҳақидан ҳам қўрқмай, улар қолдирган омон-атларга хиёнат қилган. Бундай йўл билан у 19847 АҚШ долларини ўзлаштириб юборган.

Энди Мақсуджон Қозимов ҳам хиёнатига яраша жазосини олади.

Ҳисобли дўст айрилмас

Шариф МУҲСИНОВ,
Вобкент туман прокурори ёрдамчиси

Электр энергияси таъ-минотидаги узилши-ларда кўпинча ана шу тармоқ идоралари ходимларининг яхши ишламаётганлиги рўқас қилинади, уларга нисбатан эътирозлар қузеллади. Асли-да-чи?!

Электр энергиясидан бе-миннат фойдаланувчи истеъ-моқчилар, ноқонуний тарзда электр энергиясига уланиб олган қорчалолар тўловлар-ни ўз вақтида тўламаётганли-ги, электр манбаи ҳам ре-сурс эканлигини билишарми-кан?

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Электр энергияси сотилиши ҳамда ундан фойдаланиши ҳисобга олиш ва назорат қилиш тизимини мустаҳкам-лаш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қаро-ри ижроси юзасидан Вобкент туман прокуратураси тегишли идораларни жалб қилган ҳолда ўтказган текширишда қатор қонунбузилиш ҳолатлари

аниқланди.

Жумладан, тумандаги Имомқозихон қишлоқ фуқаро-лар йигини Қалти қишлоғида яшовчи Махмуд Саидовни ҳам-қишлоқлари қўли гул уста-ду-радгор деб эътироф этишади. Бироқ М.Саидов ҳар бир иш ҳалоллик билан амалга оши-рилса, топилган фойда татай-ди деган тушунчани четлаб ўтганлардан эканлигини би-лишмасди. Дурадгорлик даст-гоҳини ноқонуний тарзда электр энергиясига улаб олиб, давлатга моддий зарар етказиб келаётган кишини қандай уста дейиш мумкин?

Қатагон маҳалла фуқаролар йигини Тағалак қишлоғида яшовчи Давлат Соатов эса тўловлардан қочининг "си-налган" усулидан фойдалан-ла. Ў ўз хонадониде ўрнатил-ган электр ҳисоблагичнинг муҳрини бузиб, назорат там-ғасига шикаст етказганда бу қинғирлиги фош этилишини ўйламаган кўринади. Қону-н ҳар қандай ғайриқонуний

ҳолатга муросасиздир. Бино-барин, адолат тамойили тала-би шуни тақозо этади.

Текшириш якуни бўйича Ҳ.Адилов, М.Саидов, Д.Соа-товларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси МЖТКнинг 101-моддаси билан маъмурий жа-вобгарликка доир иш қўзғатил-ди. Шунингдек, фуқаролар И.Ғайбуллаев, Ж.Хонов, Р.Ба-қоева, В.Каримов, Ҳ.Латипов, Н.Темиров, М.Исмоиловлар томонидан туман электр тар-моқлари идорасига етказил-ган моддий зарарни ундириш юзасидан фуқаролик ишлари бўйича Ёғиждувон туманлара-ро судига давво аризаси ва қонунбузилиш ҳолатлари, уларни келтириб чиқарган са-баб, шарт-шароитларни бар-тараф этиш хусусида туман электр тармоқлари корхона-сига тақдимнома киритилди.

/Давоми.
Бошланиши 1-бетда/

2010 йилнинг 13 май куни соат 20:00ларда Қарши шаҳар ИИБ ЖК УЖЖБ тезкор вакиллари томонидан ўтказилган "Қорадори-2010" тадбири давомида Қарши шаҳри У.Юсупов кўчасидаги Хонақош масжиди олдида ўтиб кетаётган Ихтиёр Бозоров тўхталиб, чўнтаклари ҳолислар иштирокида кўздан кечирилганда, шимининг чўнтагидан 2 дона оқ қоғозга ўралган кукунсимон модда олиниб, ҳужжатлаштирилган. Эксперт хулосасига кўра, у героин гиёвандлик моддаси бўлиб, соф оғирлиги 0,3 грамм экан.

Шунингдек, 2010 йил 5 июль куни Ҳузур туманида яшовчи Шаҳбоз Бердиев туман ички ишлар бўлими бошлиғи номига ариза билан мурожаат қилиб, И.Эгамбердиева номли маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудидagi А.Темур кўчасида яшовчи Р.Аҳмедов гиёвандлик моддалари олди-сотдиси билан шугулланиши ҳақида хабар берган. Унинг уйда тинтув ўтказилганда ошхонасидаги газ печкаси ичида оқ қоғозга ўралган ўткир хидли кукунсимон моддалар борлиги аниқланиб, ҳолислар иштирокида тегишли тартибда ҳужжатлаштириб олинган. Вилоят ИИБ ЭКБнинг 2010 йил 16 июлда берган хулосасига кўра, Р.Аҳмедовнинг уйдан топишган модданинг героин эканлиги ва соф оғирлиги 0,05 грамми ташкил этиши аниқланган.

Гиёвандлик инсониятга келтираётган зарари туфайли ҳам вабога қийсланади. Соп-па-соғ юрган одам гиёванд моддани бир-икки маротаба татиб кўрганан сўнг, унинг "қули"га айланиб қолади. Энг

Яна бир ИМКОНИЯТ

Муҳаммад БАРАТОВ,
Ҳузур туман прокурори

ачинарли томони шундаки, айниқса, ёшлар "оқ ажал" домига тезроқ илинадилар. 1984 йилда Ҳузур туманида тутилган Асрор Аннаевни ҳам шундайлардан бири дейиш мумкин. 2010 йилнинг 14 июль куни у яшайдиган Ҳузур тумани А.Мирзаев кўчасидаги уйда тинтув ўтказилганида, унинг деразасидан "Pail-Mail" ёзувли сигарет қутиси ичида ялтироқ қоғозга ўралган 0,58 грамм героин ва 0,5 грамм марихуана гиёвандлик воситалари топилиб, тегишли тартибда расмийлаштириб олинган.

Кечиримлилик, бағрикенглик халқимизга хос фазилат. Буюк Соҳибқирон бобомиз Амир Темур ҳам ўзининг "Темур тузуқлари" номли асарида давлатни бошқаришда адолатга таяниб, адашганларга нисбатан кечиримли бўлганлигини таъкидлаган. Мамлакатимиз мустақилликка эришган, Президентимиз инсонпарвар ҳуқуқий давлат, демократияга асосланган эркин фуқаролик жамияти барпо этишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Шу боис мамлакатимизда суд-ҳуқуқ соҳаси изчиллик билан ислоҳ қилиб боришмоқда. Бу ислохларнинг замирида эса инсон манфаатлари ётади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2010 йил 28 августдаги "Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганлигининг ўн тўққиз йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарорининг 2-бандида эҳтиётсизлик орқасида жиноят содир этган шахслар, шунингдек, ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноят содир этганлиги учун биринчи марта ҳукм қилинган шахслар жазодан озод қилинсин, дейилган. Унинг 7-бандида ушбу қарорнинг 1- ва 2-бандларида қайд этилган шахслар томонидан содир этилган жиноятлар юзасидан олиб борилаётган барча ишлар тугатилсин, деб белгилаб қўйилган.

Ўзбекистон Республикаси ЖК 84-моддаси 1-қисмининг 2-бандида эълон қилинган амнистия акти содир этилган жиноят ёки шахсга дахлдор бўлса, шахсининг жиноят содир этишдаги айблилиги тўғрисидаги масалани ҳал қилмай туриб, жиноят ишининг тугатилиши лозимлиги қайд қилин-

ган. Амалдаги Жиноят кодексига кўра, шу кодекснинг 276-моддаси 2-қисми "а", "6" бандларида назарда тутилган жиноят унча оғир бўлмаган жиноят ҳисобланади.

Суд мажлисида беш юқорида номларини тилга олган кимсалар ўзларига нисбатан қўзғатилган жиноят ишини амнистия актига асосан тугатишни сўраб, ариза билан мурожаат қилишган.

Юқорида қайд этилган ҳолатларни эътиборга олган ҳолда, суд уларнинг жиноят ишини амнистия акти асосида ҳаракатдан тугатиш ҳақидаги фикрларни эшитиб, ишдаги ҳужжатларни текшириб чиққач, Р.Аҳмедовга нисбатан муқаддам амнистия акти қўлланилган бўлса-да, унга Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2010 йил 28 августдаги "Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганлигининг ўн тўққиз йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарори 8-бандининг "в" кичик банди ҳамда ЖК-нинг 77-моддаси талаблари-

дан келиб чиқиб, жиноят ишини юқорида қайд этилган амнистия тўғрисидаги қарорнинг 7-банди ҳамда ЖК 84-моддаси 1-қисмининг 2-бандида асосан унинг айблиликлари масаласини ҳал қилмай туриб ҳаракатдан тугатишни, эҳтиёт чорасини бекор қилиб, қамқодан озод қилишни лозим топди.

Шунингдек, И.Бозоров ва А.Санаевга нисбатан ҳам ЖК ва ЖКПнинг қатор моддалари билан амнистия акти қўлланилиб, улар ҳам жазодан озод этилдилар.

Халқимизда "Адашганининг айби йўқ, қайтиб йўлини топса", деган пурмаъно ҳикмат бор. Амнистия ҳам адашиб, жиноят кўчасига кириб қолган кишиларга инсонпарварлик тамойилига биноан ғамхўрлик кўрсатиш, уларга ўз меҳнатлари билан айбларини ювишга имконият яратиб беришдир. Бундай имкониятдан баҳраманд бўлганлар инсонга бир марта бериладиган неъматнинг қадрига етиб, умрларини эзгу ишларга бағишласалар, аини муддао бўларди.

Валютафурушларнинг таноби тортилмоқда

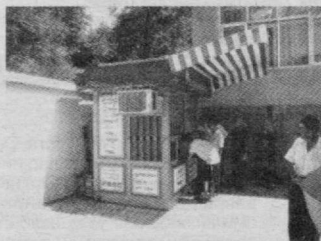
Амалдаги қонунларга биноан мамлакатимизнинг ҳар бир фуқароси заруратга кўра уч ойда бир маротаба банкларда валюта айирбошлаш ҳуқуқига эга. Шу тариқа валюта эркин муомаласи қонуний тартибга солинган бир вазиятда ҳам айрим фуқаролар ғайриқонуний валютафурушлик билан шугулланишмоқда. Бошқармисиз ҳодимлари ҳуқуқ-тартибот илоралари билан ҳамкорликда ҳорижий валюталарнинг ғайриқонуний айланмасига чек қўйиш ҳамда ушбу жиноий қилмишнинг олдини олиш устида доимий иш юртишмоқда. "Қора бозор"да валютафурушликнинг касб қилиб олган шахсларни аниқлаш ва "фаолиятларига" барҳам бериш мақсидида тезкор табирлар ўтказилмоқда.

Тезкор маълумотларга кўра, Қўқон шаҳридаги "Дехқон бозори" яқинида жойлашган "Гўзал" универмагининг теварига "валюта қора бозорига" айланган. Ноқонуний валюта қимматликлари савдоси билан шугулланаётган шахсларни аниқлаш учун ўтказилган тадбирда харидорлардан бирига 5000 АҚШ долларини топиб беришни ваъда қилган, шаҳарнинг Ҳосил кўчасида яшовчи Б. Мамаджанов ва унинг Н.Олимов номли кўчасида истиқомат қилувчи жиноий шериги М. Шакировлар кўз остига олинди. Валютафурушлар харидорга ҳар бир долларни 2320 сўмга ёки расмий қиймати нисбатан 770 сўм қимматроққа ўтказмоқчи бўлишган. Ундан санаб олишган жами 11 млн.600 минг сўмдан 25 минг сўм "воситачилик ҳақи"ни ўзларида олиб қолишни мўлжаллаб, Қўқон шаҳридаги Қудуқлик кўчасидаги хонадонларнинг бирига бошлаб боришган. Валюта олди-сотдиси билан шугулланувчи С. Абдурахимов воситачи шериклари орқали 5000

АҚШ долларини ғайриқонуний пуллаётган пайтида жиноят устида қўлга олинди. Хонадонидан олинган 2 дона "AO DELI" русумли электрон пул санаш аппаратлари, валюта сотиш ҳисоб-китоблари қайд этиб борилган 4 дона дафтар ҳамда 1 млн. 613 минг сўм "фойда" пуллари валютафурушликни кенг йўлга қўйганини яққол намоён этди.

5000 АҚШ долларини ноқонуний сотишдан иборат жиноий қилмишлари учун Б. Мамаджанов, М. Шакиров ва С. Абдурахимов суд томонидан тегишли жазога тортилди. Ҳар биридан 3 млн. 768 минг сўм жазога ундирилиши белгиланди. Улардан олинган 5000 АҚШ долларини, 1 млн. 613, 4 минг сўм ва 2 та пул санаш аппаратлари давлат эгалигига ўтказилди.

Шаҳарнинг Ҳўқандий турар жой мавзесидаги 59-қўпқаватли уйда яшовчи А. Мадрохимовнинг ғайриқонуний фаолиятига ҳам чек қўйилди. У 3000 минг АҚШ долларини 6 млн. 554 минг сўмга

Дилшоджон ҲАКИМОВ,
СВОЖДЛҚ Департаментининг
Фаргона вилоят бошқармаси суриштирув
бўлими бошлиғи

ёхуд ҳар бир долларни Марказий банк белгиланган расмий қиймати нисбатан 680 сўм қимматроққа пуллаётганида ушланди ва суд томонидан тегишли жазо тайинланди.

Мамлакатимизнинг банк муассасаларида валюта эркин айирбошланаётган бир пайтда фуқароларни "қора бозордан" валюта излашда нима мажбур этяпти, деган табиий савол туғилади. Афсуски, айрим банк муассасалари ҳодимлари мурожаат этган фуқароларга валюта айирбошлаб беришни пайсалга солган, турли баҳоналар билан сарсон қилган ҳолатлар учради. Бошқармисиз ҳодимлари бундай ҳолатларни бартараф этиш, фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида режали иш юртишмоқда.

Миннатдорчилик мактуби

Адолат қарор топди

Мен Навоий вилояти Кармана тумани, "Янғириқ" ҚФЙ-нинг "Катта маҳит" маҳалласида яшайман. II гуруҳ ногирониман.

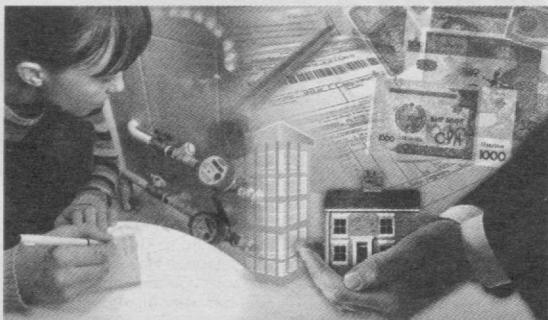
Мактуб йўллашимдан мақсад мурожаатимнинг қонуний тарзда ижобий ҳал этилишида ёрдам берган прокуратура ҳодимларига миннатдорчилик билдиришдир. Қонун устуворлиги бор экан, адолат ҳамиша тантанали қилини амалда яна бир бор исботланди. Қўйида бунга мисол келтирмоқчиман.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти юритиш мақсидида ҳоким қарори билан менга 6 сотих ер майдони ажратилган эди. Лекин орадан бир неча ой ўтгач, вилоят ер тузиш Давлат Кадастр хизматининг айрим ҳодимлари бу қарорга ноқонуний равишда аралаша бошладилар. Бирок қонун қосбонларнинг сазй-ҳаракатлари билан бу аралашувега чек қўйилди. Қонуний ҳақ-ҳуқуқим тикланиб, адолат қарор топди. Ушбу ишнинг одилона ҳал бўлишида ёрдам берган Навоий вилоят прокуратурасига, Кармана туман прокурорининг ёрдамчиси И.Баратовга, қолаверса, Республика Бош прокуратураси раҳбариятига нафақат ўзим, балки оила аъзоларим номидан кечис миннатдорчилик билдирмоқчиман.

Хурмат билан
А.САДИРОВ, Меҳнат фахрийси

Ҳуқуқингиздан фойдаланинг, бурчингизни ҳам унутманг

Дунёда ҳаққимиздек бола-жон ҳақ қамдан-кам топилса керак. Ахир, фарзандларимиз ҳеч қимдан кам бўлмай ўсин, эл-юртга нафи тегадиган қиммат инсон бўлиб вояга етсин дея эрта-ю кеч тиним билмаймиз. Улар учун барча шароитларни яратиб беришга ҳаракат қиламиз. Аслини олганда бу ҳам ватанпарварликнинг бир кўриниши ҳисобланади.

Ватанпарвар бўлиш учун минбарларга чиқиб кўракка уриш шарт эмас. Болага тўғри тарбия бериш, унинг онига келажақда фаровон турмуш кечириш учун асқотадиган тушунча ва кўникмаларни сингдириш ҳам мамлакат тараққиётига хизмат қилади.

Одатда болалар мактабга боргунча жуда серсавол бўлишади. Эслай олисамиз, уларнинг "Нега кўш нур сочаверади, сочаверади, ҳеч тугаб қолмайди?", "Нега включателни боссак чироқ ёнади?", "Уйимизда ёниб турган газ қаердан келади?" деган саволларига қандай жавоб берганисиз? Бу гапларни айтишимиздан мақсад болани ёшлигидан газ ва электр энергиясидан тежамкорлик билан, исроф қилмасдан фойдаланиш-

га, уларни етказиб бераётганларнинг меҳнати қадрлашга ўргатиш зарурлигини яна бир бор таъкидлашдир.

Бу бежиз эмас. Чунки, Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси органлари томонидан истеъмолчиларга электр ва иссиқлик энергияси, табиий газ ва ичимлик суви етказиб бериш ҳамда улар учун ўз вақтида ҳақ тўлинишига доир қонун ҳужжатлари ижросига доир назорат тадбирларида бир қатор қонунбузилишлар аниқланди. Хусусан, 2010 йилнинг 9 ойи давомида ўтказилган текширишларда аниқланган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф қилиш ва уларнинг олдини олиш мақсадида 448 нафар шахс огоҳлантирилди. 532 киши интизомий, 577 киши

маъмурий ва 12 нафар шахс моддий жавобгарликка тортилди. Етказилган зарарнинг 24 млн. 382 минг сўми жавобгар шахслардан ихтиёрий равишда ундирилган бўлса, 129 млн. 874 минг сўмлик зарарни жавобгарлардан ундириш бораида судларга 635 та даъво аризалари киритилди. Қўпол қонунбузилиш ҳолатлари бўйича 8 та жиноят иши кўзгатилади.

Жорий йилнинг сентябрь ойида истеъмолчиларга жами 3 млрд. 904 млн. 800 минг сўмлик электр энергияси етказиб берилган бўлса, улардан 4 млрд. 29 млн. 342 минг сўм ундирилиб, режа 103,2 фоизга бажарилди.

Бироқ, айрим ҳудудларда бу борадаги ишлар етарли даражада олиб борилмаганли-

Мир САРКИТБОВЕ,
Қорақалпоғистон Республикаси
прокуратураси бўлим
катта прокурори
Нуриддин ОКНАЗАРОВ,
«Huquq»

ги сабабли электр ҳақи тўлиқ ундирилмай қолган. Мисол учун Кўнғирот тумани бўйича етказиб берилган электр энергияси учун ҳақнинг 83,4 фоизи, Мўйноқ туманида эса атиги 78,5 фоизи ундирилган, холос.

Жойларда етказиб берилган ичимлик суви тўловларини ундириш бораида ҳам қатор камчиликлар учрайди. Масалан, Тахиятош шаҳрида ундирилган сумма 91,4 фоиз, Бериуний туманида 66,1 фоиз, Кегейли туманида 73,1 фоизни ташкил қилади.

Буларнинг барчаси тўловларни ундиришга мутасадди ходимларнинг ўз вазифасига масъулиятсизлик билан ёндошганини кўрсатса, иккинчи томондан истеъмолчилар қонунларда белгилаб қўйилган ҳуқуқларидан фойдаланган ҳолда бурчларини бажаришга панжа орасидан қараётганидан дарак беради. Мисолларга мурожаат қиладиган бўлсак, Нукус шаҳар прокуратураси ўтказган текширишда аниқланишича, шаҳардаги

"Тойтерак-Нукус" МЧЖга қарашли "Тойтерак" чойхонаси электр тармоқлари корхонаси билан шартнома тузмасдан, электр энергиясидан ноқонуний фойдаланиб келиши натижасида 309657 минг сўмлик зарар етказган. Ушбу ҳолат бўйича маъмурий ҳуқуқбузарликка оид иш кўзгатилиб, етказилган зарар тўлиқ ундирилди.

Амударё туман прокуратураси томонидан эса Манғит шаҳри Ломоносов кўчаси 60-уйда яшовчи фуқаро М.Юсуфова туманнинг "Чойкўл" ОФЙ ҳудудида оҳақ цехи ташкил этиб, ўзбошимчилик билан табиий газ тармоғига улашиб, 2010 йил 8 июндан 21 июлга қадар 71760 куб метр газ ёқиб, туман газ филиалига 6 млн. 92 минг 424 сўмлик зарар етказганлиги аниқланди. Ушбу ҳолат бўйича жиноят иши кўзгатилиб, ҳозирги кунда тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Умуман олганда, Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси органлари фаолиятининг бу борадаги таҳлили жисмоний ва юридик шахслар орасида қонунийликка риоя қилиш бўйича тарғибот ишларини янада фаоллаштириш зарурлигини кўрсатади. Бундан кейин ҳам бу борадаги ишларимизни изчиллик билан давом эттираверамиз.

Масъулиятни унутган масъуллар

Ҳукуматимиз томонидан ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли қатламини қўллаб-қувватлаш, кам таъминланган оилаларнинг моддий жиҳатдан таъминланишини яхшилаш каби бир қатор вазифаларга давлат сиёсати сифатида қаралади. Бу мақсад йўлида қилинаётган хайрли ишлар натижаси ўлароқ, вақтинчалик қийинчиликларга дуч келган оилалар кам-кўстларини тўғрилаб олишмоқда, оилавий фаровонликка асос солишмоқда. Айниқса, кўп болали оилаларга бўлган эътибор доимий диққат марказида турибдики, бу хайрли тадбир негизда инсонпарварлик тамойиллари акс этади.

Аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлашга қаратилган вазифаларни бажариш учун бир қатор муассасалар фаолият олиб бормоқда. Бандликка қўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш марказлари ҳам шулар жумласидандир. Афсуски, бу ўта масъулиятли вазифани бажаришда мазкур муассасанинг ҳамма ходимлари ҳам етарли даражада иш олиб бораётти, деб бўлмайди. Яқинда жиноят ишлари бўйича Сардоба туман судида ўз мансабига совуққонлик билан қараб, давлат манфаатларига жиддий зарар етказган масъул шахсларнинг жиноят ишлари кўриб чиқилди.

Оқолтин тумани Бандликка қўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази бошлиғи ўринбосари вазифасида ишлаб келган Олимжон Мавлонов Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 10 декабрдаги "Болали оилаларни ижтимоий қўллаб-қувватлашни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 432-сонли Қарори билан тасдиқланган "Вояга етмаган болалари бўлган оилаларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида"ги Низомнинг бир неча бандларига хилоф равишда, қўллаб-қувватлашга ноконуний нафақалар тайинлаш жиноятини содир этган. Жумладан, Оқолтин тумани Сардоба шаҳарча фуқаролар йиғинига қарашли Алишер Навоий маҳалла фуқаролар йиғини то-

Аликул ХАЙРУЛЛАЕВ,
Сардоба туман прокурори

монидан 5 нафар фуқарога, Собир Раҳимов маҳалла фуқаролар йиғини томонидан 1 нафар фуқарога ноконуний равишда нафақалар тайинланиши О.Мавлоновнинг ўз мансабига совуққонлик билан қараши, тақдим этилган ҳужжатларга юзаки муносабатда бўлиши оқибатида амалга оширилгани аниқланди. Унинг 2009 йилдаги фаолияти давомида давлат манфаатларига етказган зарари 2 млн. 636 минг 353 сўмни ташкил этди.

Абдуваҳҳоб Улуғмуродов эса бу борада ўзидан мансаб пиллапоёси юқори бўлган О.Мавлоновдан ҳам ўтиб тушди. Холбуки, у мазкур марказда "Фаргона", "Шодлик" ҚФЙлари бўйича турғун пункт инспектори лавозимида ишлаган. Нафақалар тайинлаш юзасидан тақдим этилган ҳужжатларнинг белгиланган тартиб ва метёрларга мослигини ўрганиб чиқишга эринган инспектор шу қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги маҳаллаларда яшовчи 14 нафар фуқарога ноконуний равишда нафақалар тайинланишига сабабчи бўлди. А.Улуғмуродов томонидан ноконуний равишда нафақалар тайинланиши тўғрисида давлат манфаатига етказилган зарарнинг умумий

миқдори 3 млн. 544 минг 417 сўмни ташкил этади.

Маълумки, маҳалла фуқаролар йиғинлари томонидан фуқароларнинг мурожаатлари асосида тўпланган нафақа тайинлаш тўғрисидаги ҳужжатлар тўплами Бандликка қўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш марказларининг масъул ходимлари томонидан ўрганиб чиқирилиши, нафақаларнинг қонуний тарзда, Низомга мос равишда тайинланиши назорат қилиниши керак. О.Мавлонов ва А.Улуғмуродовлар эса ўз хизмат вазифаларини бажариш, тақдим этилган ҳужжатларни синчковлик билан ўрганиш ўрнига, ноконуний равишда нафақалар тайинланишига кенг йўл очиб

беришган. Мансаб вазифасига совуққонлик билан қараш уларга қимматга тушди.

Жиноят ишлари бўйича Сардоба туман суди О.Мавлонов ва А.Улуғмуродовларни Жиноят кодексининг 207-моддаси 1-қисми билан айбдор деб топиб, уларни 1 йил муддатга моддий жавобгарлик ва мансабдорлик ишларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилиб, ҳар ойлик иш ҳақининг йигирма фоиз миқдорини давлат даромадида ундириш шarti билан 2 йил муддатга ахлоқ тузатиш иши жазолари тайинлади.

Мансабни ўзига берилган имтиёз деб биладиганлар қаттиқ янглишадилар.

Чин юракдан раҳмат

Қадрили тахририят ходимлари!

Мен ушбу хат орқали сизларга миннатдорчилигимни билдирмоқчиман. Чунки, тахририятга йўллаган мурожаатим орқали "Ингичка" кон ОАЖ дан бир неча ойлар давомида тўланмай келаётган тоvon пулларимни ундирилишида амалий ёрдам олдим.

Сизларга чин юракдан раҳмат айтган ҳолда, фуқароларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишдек масъулиятли ишга қўшаётган ҳиссангиздан мамнунлигимни билдирмаган. Шунингдек, ижодий фаолиятингизга улкан зафарлар тилаб, барчангизга соғлиқ-саломатлик тилайман.

Салом ва ҳурмат билан

Миннатдорчилик мактуби

Рамазон РАҲМОНОВ,

Самарқанд вилояти Каттақўрғон шаҳар "Ингичка" қўрғони, Ҳ.Олимжон кўчаси, 103-уй

Қайдасан, орият?

Кишилик жамиятининг ҳамма даврларида ҳам аёллар оила ва жамият ҳаётида ўз ўрнига эга бўлганлар. Наслу насаб ҳам аёлларга қараб белгиланган даврлар бўлган. Тарихга назар ташласак, буюк инсонларни соғлом, ақлу заковатли, ташаббускор оналаргина тарбиялаб вояга етказганлигининг гувоҳи бўла-миз.

Аёллар буюк жаҳонгирларга бунёдкорлик, тинчлик, то-тувлик ишларини амалга оши-ришларида ҳар томонлама ма-дадкор бўлишган.

Шуни унутмаслик керакки, болаларнинг дунёқараш, ҳаётга муносабати ўсмирлик давригача кўпроқ оилада, яъни онаси таъсирида шаклланади. Социологларнинг эътироф этишларича, ашаддий жиноят-чилар, қароқчилар ва қотил-ларнинг аксарияти онасиз ўсган болалардан чиқар экан.

Мамлакатимиз мустақиллик-ка эришгач, жамиятда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, мамла-катда ўз бераётган демокра-тик ўзгаришларга мувофиқ ҳолда уларнинг оиладаги, жа-мийатдаги давлат қурилиши ва-зифаларини ҳал этишдаги ма-вқени кучайтириш масалала-рига алоҳида эътибор берил-бошланди.

Бироқ айрим хотин-қизла-римиз эркинлик, жамиятда хо-тин-қизларнинг фаоллигини ошириш деган сўзларни тес-кари тушунишяпти чамамда. Айрим аёлларимиз одам сав-доси билан шуғулланишни ўзларига касб қилиб олишган бўлса, айрим опа-сингилла-римиз эри уйда болаларга энгагалик қилиб, ўзи шахарма-шаҳар, мамлакатма-мамлакат кезиб савдогарчилик билан шуғулланиб юришибди. Ай-римлари эса...

Иллатлар одамларнинг одат-ларида тугилади. Битта ярамас одат иккинчисини, иккинчиси

эса учинчисини келтириб чиқа-ради. Биз қаламга олмоқчи бўлган воқеа ҳам инсонлар-нинг орсизлиги, номуносиб ишларга одатланиши оқибати-да юз берган. Буни ёзишдан мақсад эса одамларни бироз сергак торттиришдир. Балки мақолаимизни ўқиган ота-оналар фарзандлари назоратини кучайтирар, бунни ўқиган ёшлар ёмон ишлардан ўзини тияр, ҳаром-харишдан ҳазар қилар. Илло, ниятимиз ҳам шу.

2010 йил 28 май куни Кас-би тумани "Меҳрибон юрт" уй-жой мулкдорлари ширкати ра-исининг билдириш хати асоси-да вилоят ИИБ ХООБ ва Касби тумани ИИБ ходимлари "Ори-ят" тадбири ўтказилган. Тад-бир давомида Мухайё Орипо-ва (исм-фамилиялар ўзгарти-рилган)нинг уйда Рустам ва Бекзод деган икки йигит икки қиз билан шакарғуфторлик қилаётгани, М.Орипова 5000 сўм пул эвазига уларга шаро-ит яратиб берганлиги аниқла-ниб, ушбу пуллар тегишли тар-тибда ҳужжатлаштириб олин-ган.

Судланувчи Мухайё Орипо-ва айбига тўлиқ иқдор бўлиб, 2010 йил 28 май куни соат 19:30ларда никоҳдан ўтмаган турмуш ўртоғи Абдор Пирна-заров билан кўчада ўтирган вақтида икки йигит келиб "Дам олишга қиз топиб бе-ринг", деб 5000 сўм пул эва-зига уйда "дам олиб кетмоқ-чи" бўлганлигини, у ушбу пул-ни олиб, уйда яшаб келаёт-ган Насиба ва Севара исмли қизларни кўрсатиб, уларга уйининг кичкина хонасини ак-ратиб берганлигини тан ол-ган. Шунингдек, у соат

20:00ларда уйига уч киши ке-либ, ўзларининг ички ишлар ходими эканлигини айтишга-нини, уйдаги икки йигитдан ҳамда Насиба ва Севарадан орган ходимлари ҳолатни сўраганларида, Рустам Мухайё опага берган 5000 сўм пул эвазига Насиба исмли қиз би-лан "дам олганлигини" айтган.

Суд судланувчи ва гувоҳ-ларнинг кўрсатмаларини, та-рафларнинг музокарасини, судланувчининг охириги сўзи-ни тинглаб, иш бўйича тўп-ланган далилларни текшириб, Мухайё Ориповага нисбатан қилмишига яраша жазо тайин-лади.

Ҳа, жиноятчи қилмишига яраша жазосини олди. Наҳс ботқоқига ботганлар эл аро шарманда-ю шармисор бў-лишди. Шу билан мақолаимиз-га нукта қўйсак ҳам бўларди. Бироқ бир мулоҳаза бизга тинчлик бермайдиган. Бу жино-ятнинг содир этилишида ким-лар айбдор? Бу саволга ҳар доимгидек ота-она, маҳалла-қўй, қолаверса, участка про-филлактика нозир айбдор деб жавоб беришингиз мумкин. Мухайё биров билан никоҳсиз яшаётгани етмагандай фоҳи-шахонаям очиб олади-ю, ҳамма бепарво, ҳеч ким унинг мушугини пишт демайди. Унинг ота-онаси, қариндош-уруғи қайёққа қараётган? Мухайёнинг уйда яшаётган танфурушлар-чи? Улар осмон-дан оёғи билан тушмагандир. Ота-онаси, ака-ука ва қарин-дош-уруғлариям бордини? Уларда орият йўқми?

"Хикоматиз" тафсилотини марҳум шоир Муҳаммад Юсуф эшитганида,

Ёрқин ИСМАТОВ,
Касби туман прокуратураси
терговчиси
Норбўта ҲОЗИЕВ,
«Huquq»

"Ухламайди тунлари,
Ой нурлари таралган.
Ўзбекнинг аёллари,
Фарзанд учун яралган,
дея, аёлларимизни кўклар-
га кўтариб ёзган мисралари-
ни йиртиб, оловга отармиди?!
Яқинда уста пахтакор, Олий
Мажлис Сенати аъзоси, Нишон
туманидаги "Хўжаёро ота" фер-
мер хўжалиги раиси Тўра Раҳ-
монов бошлиқ далада бўл-
дим.

Фермер хўжалиги ишчилари — қиз-жувонлар шахт би-лан пахта теришаётган экан. Шунда нега улар далада пах-та теришяпти? Тошкентга ёки бошқа шаҳарларга кетиб ой-лаб юришмайди? Азим шаҳар-ларга бориб, писта-бодом со-тиб ўтиришмайди, чайқовчи-лик қилишмайди, деган ўй ха-ёлимдан ўтди. Уларга воқеа тафсилотини тушунтириб, юқоридаги саволни бериб кўринг-чи? Нима дейишаркан? Ҳеч нарса дейишмайди. Бури-либ эзгига кириб кетишди. Бу "бетамиз" ёки "башаранг курсин" дегани. Чунки улар-да иймон-эътиқод, номус-ор бор, Ватан келажагига ишонч бор. Бир хикоятли воқеани эслаيمان. Қўшни қишлоқда билимли, оилали, бола-чақа-ли ўқитувчи бўлгучи эди. Яқинда эшитсам, у мактабни ташлаб, пойтахтнинг Чорсу бозорида гўшт олиб-сотиш билан шуғулланаётган экан.

Нима бўпти, тирикчиликнинг нимаси айб дейишингиз ҳам мумкин? Гапнинг бу ёғини эшитинг. У бир хўжрани ижа-рага олиб, вилоятларнинг би-ридан келган ўзи каби гўшт олиб-сотувчи жувон билан бирга яшар экан. Ҳолбуки, ик-каласининг ҳам оиласи, бола-чақаси бўлиб, улар бир ёки икки ойда бир марта оиласи ва болаларига пул, кийим-бош олиб бориб беришаркан.

Биз қаёққа қараб бораеп-миз, ор-номус қаёққа кетди, дея чуқур ўйга толаман. Амир Темур, Бибихоним, Тўмарис, Алломиш, Барчиной сингари аждодларимиз, қолаверса, Зулфияхоним сингари яқин ўтмишда яшаган замондошла-римизни эслаб, улар ҳам гурурланармикан?! Севги, сак-дақат деган илоҳий тушунча-ларни улар қай мазмунда ту-шунишар экан? Қаҳрамон шо-иримиз Абдулла Ориповнинг "Аёл" деган шеърини ўқиган-да уларнинг ҳам эти жимир-лармикан? Ҳеч қайси дин, ҳеч қайси миллатнинг урф-одати уларнинг бу пасткашликлари-ни оқламаса керак?

Мен чорвадор оиласида ту-ғилиб ўсганман. Ёшлигимиз-да мол боқиб катта бўлганмиз. Молга емиш солсак, улар нуш-хурд чиқарарди. Шуларни ўйлаб, юқорида биз номлари-ни тилга олган кимсалар ҳам жамиятининг нушхурдлари-да, деб ўзимга тасалли бераман. Бироқ чап кўкрагим сим-сим оғрийди. "Қайдасан орият?", деб унсиз пичирлайман. Узок шаҳарларга бориб, ойлаб олибсотарлик билан шуғулла-ниш, мардикорчилик қилиш қиз-жувонларга хосми? Улар-нинг ота-оналари, ака-укала-ри-ю, эрларида орият борми? Уйдан чиқиб кетиб, танфу-рушлик қилаётганларнинг ота-онаси ва қариндош-уруғлари-да-чи? Афсуски, бу савола-римга жўяли жавоб тополмай-ман.

Болалар боғчасидаги бaxтсизлик

2010 йилнинг 9 июли. Поп тумани-нинг Янгиҳаёт қишлоқ фуқаролар йи-гинида яшовчи Нафиса Рафикова (исм-фамилиялар ўзгартирилган) эрталаб одатдагидек икки ёшли ўғилчаси Жавлонбекни қийинтириб, болалар боғ-часига олиб келди. Аммо бугунги кун жигарбандининг сўнгги куни эканини билганидами...

Болалар дунёси жуда бошқача бўлади. Улар бир-бирлари билан жуда тез киришиб кетишади. Ҳатто, биринчи марта кўришаётган тенгдош-лари билан ҳам кўз очиб юмгунча тил топишади. Боғчада бир гуруҳда тарбияланаётганлари эса ўзларини худ-ди бир онанинг фарзандларидек ту-тишади.

Жавлонбек тумандаги 54-сонли мактабгача таълим муассасаси тарбия-ланувчиси. Тарбиячиси Марғуба Ўрмо-нова илиқ қарши олгач, у ҳам тезда ўртоқлари даврасига қўшилиб кетди. Ахир кичкинтойлар биз катталардек кўп вақт жим ўти-ришолмайди. Қолаверса, кан-дайдир ўйин ўйнаш беғубор бо-лаликнинг асосий мазмуни са-налади.

Эрталабки нонуштадан сўнг шу кунга режалаштирилган маш-гулотлар бўлиб ўтди. Кейин яна қизиқарли ўйинлар. Хуллас, тушлик маҳали бўлгани ҳам се-зилмай қолди.

Тушқандан сўнг Марғуба ҳар бир болани ўз ўрнига ётқизиб, ухлата бошлади. Жавлонбекдан бошқа болалар ухлаб қолди. Бундан фойдаланган тарбиячи,

чала ишларини яқунлаб қўймоқчи, аниқроғи боғчада таъмирлаш ишлари олиб борилаётгани сабабли ўз гуруҳи учун ажратилган айвонча шифтини бўяшга киришди. Шу пайт ухлай ол-май, йиғлаётган Жавлонбекни ёрдам-чи тарбиячи Соҳиба кўтарганча, Мар-ғубанинг ёнига олиб чиқди-да, айвон-чадаги ўйинчоқлардан бирини бола-нини қўлига тутқазиб кетди. Бола бир ўйинчоқ билан овунса, бир болалар-ча қизиқиш билан боғча опасининг қилаётган ишини кузата бошлади.

Буни қарангки, болақай ўтирган жойда бўёқларни суолтириш учун иш-латиладиган химёвий сувоқлик воси-таси (растворитель) турганди. Сир эмаски, бу сувоқлик шишада худди ичимлик сувига ўхшаб кўринади. Шу-нинг учун Жавлонбек уни сув дея ту-шуниб, қўлига олди ва ичиб юборди. Марғуба эса бунга аҳамият бермай,

ишини давом эттирарди. Айни ҳолат шундай қисқа вақт ичида юз бердики, натижада тарбиячи боланинг ҳаракат-ларини умуман пайкамай қолди.

Кўп ўтмай, боланинг ранги оқариб, ўқий бошлади. Марғуба шундагина унинг сувоқликни ичиб қўйганини ту-шунди. Энг ачинарлиси, у бундан ха-бар топса ҳам ҳеч кимга лом-мин де-мади. Оқибатда Жавлонбек ҳадеган-да ўзига келавермади. Ахволи оғир-лашса оғирлашдики, ўнганмади.

Ота-онаси ва ақинлари гўдакин ту-ман марказий шифхонасига олиб бо-ришганда кеч бўлганди. Шифокор-ларнинг сай-ҳаракатларига қарамай, унинг ҳаётини сақлаб қолишнинг им-кони бўлмади. Бола бояқиш ўша ерда ҳаёт билан видолашди. Эртаси куни бу нохуш хабар туман бўйлаб яшин тезлигида тарқалди.

Суд тиббий экспертиза хулосала-ри Жавлонбекнинг ўлими чиндан ҳам бўёқ эритувчи ва суолтирувчи моддадан захарланиш туфайли юз берганини тасдиқлади.

М.Ўрмоновага нисбатан ЖКнинг 116-моддаси 3-қисми билан жино-ят иш қўзғатилди. Мазкур иш жи-ноят ишлари бўйича Поп туман су-дида кўриб чиқилди ва унинг аёл киши эканлиги ҳамда биринчи мар-та жиноят содир этганлиги инобат-га олиниб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2010 йил 28 августда қабул қилин-ган "Ўзбекистон Республикаси мус-тақиллиги эълон қилинганлиги-нинг ўн тўққиз йиллиги муносаба-ти билан амнистия тўғрисида" ги

Сардор НИШОНОВ,
Поп туман прокуратурасининг катта терговчиси
лавозимда иш ўргатувчи
Хуршид СУЛТОНОВ, журналист

Қарорига мувофиқ жиноят иши туга-тилди. Айбланувчи жазодан озод қилинди.

Албатта, амнистия акти мамлақати-мизда кечаётган суд-ҳуқуқ ислохотла-рининг, айниқса, давлатимиз сиёса-тининг бош мақсади - инсонларвар-лик тамойилларининг ёрқин ифодаси ҳисобланади. Аммо юқоридаги бахт-сиз ҳодиса кишини ўйлашга, мулоҳа-за юритишга чорлайди. Хўш, жорий таъмирлаш ишларини бажариш асли-да кимнинг вазифаси?

Ўз-ўзидан аёнки, ҳар қандай таъ-мирлаш ва бунёдкорлик ишлари те-гишли мутахассислар ва курувчилар томонидан амалга оширилиши керак. Ўша муассаса ходимларини уларга имкон қадар кўмаклашишини эса та-биий ҳолат дейиш мумкин. Аммо, қайси пайтда... Албатта, ишдан кейин ёки дам олиш кунлари...

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаб ўтиш ўринлики, айрим мактабгача таълим муассасалари ходимлари иш вақтида болажонларни назоратсиз қолдириб, қундалик рўзгор таъшишларига оид суҳбатлар, кийим ва моддалар, турли телесериаллар муҳокамаси ёки тур-ли миш-миш ва гийбатлар билан ан-дармон бўлиб қолаётганликлари ҳам бор гап. Табиийки, бундай ҳолатлар юқорида баён этилган ва шунга ўхшаш нохушликларни юзага келтиради.

Баҳолаш фаолиятини такомиллаштиришнинг муҳим ҳуқуқий асоси

Нуриддин НАРМАТОВ,

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги
Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти гуруҳ раҳбари

Хизмат кўрсатиш соҳасининг бир тури — баҳолаш фаолияти муайян бир объект (алоҳида мол-дий объектлар (ашёлар), шахнинг мол-мулкни ташкил этувчи ашёлар мажмуи, шу жумладан, муайян турлагги (кўчар ёки кўчмас) мол-мулк, мол-мулкка ёки мол-мулк таркибидagi айрим ашёларга бўлган мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқлар, талаб қилиш ҳуқуқлари, мажбуриятлар (қарзлар), ишлар, хизматлар, ахборот, интеллектуал мулк объектлари ва қонун ҳужжатларида фуқаролик муомаласида бўлиши мумкинлиги белгиланган бошқа фуқаролик ҳуқуқлари объектларининг) ҳақиқий баҳосини аниқлашда, хусусан, хусусийлаштиришда, ишончли бошқарувга топшириш ёки ижарага бериш мақсадида уларнинг қиймати аниқланаётганда, ундан гаров нараси сифатида фойдаланилаётганда муҳим ҳисобланади.

Шу боисдан баҳолаш хизматларининг профессионал савияси ҳамда сифатини ошириш, баҳолаш ишларининг натижалари ва ҳолислиги бўйича баҳоловчи ташкилотларнинг масъулиятини кучайтириш мақсадида сезиларли ислохотлар амалга оширилмоқда. Жумладан, мамлакатимизда баҳолаш фаолиятини амалга ошириш учун зарур норматив-ҳуқуқий база шакллантирилди. Хизмат кўрсатиш соҳасининг ушбу турини фаол ривожлантириш учун иқтисодий рағбатлантириш воситалари яратилиш, лицензиялар бериш тартиби сезиларли даражада соддаштирилди.

Таъкидлаш жоизки, жаҳон тажрибасида ҳам кўрсатилган баҳолаш хизматларининг сифатини яхшилаш борасида муайян ишлар амалга оширилаётганлигини таъкидлаб ўтиш жоиз. Жумладан, 50 дан ортиқ давлатларда фаолият кўрсатётган профессионал баҳоловчи ташкилотларни ўзидан бirlаштирган халқаро ташкилот — Баҳолаш стандартлари бўйича халқаро қўмита (IVSC) томонидан баҳолашнинг халқаро стандартлари ишлаб чиқилмоқда. Мазкур халқаро стандартлар эса баҳолашнинг миллий стандартлари ўрнатилган ўзаро мувофиқликни таъминлашда муҳим пойдевор вазифасини ўтамоқда. Европада эса баҳоловчи ташкилотлар бирлашмаси сифатида 1977 йилдан бошлаб Ғарбий Европа мамлакатларида фаолият кўрсатётган миллий баҳоловчи ташкилотларнинг нодавлат ассоциацияси ташкил этилганлиги ҳамда ушбу ташкилот томонидан унинг асосий вазифаларидан бири сифатида, Европа Иттифокки ҳудуддаги барча мамлакатларда фаолият кўрсатётган баҳоловчи ташкилотларнинг умумий қарашларини намоян этишга қаратилган "баҳолашнинг умумий стандартлари"нинг ишлаб чиқилаётганлигини таъкидлаш ўринли. Бинобарин, мазкур стандартлар ташкилот аъзолари учун мажбурий тўста эга бўлмаган ҳолда, соҳадаги ижобий тажрибани тавсия этиш ҳамда тегишли миллий стандартларни қабул қилишда асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Ривожланган ҳорижий мамлакатлар тажрибаси ҳам шунини кўрсатадики, баҳолаш фаолиятини давлат томонидан тартибга солишда турли ёндашувлар мавжуд. Жумладан, АҚШ, Италия, Испания, Япония давлатларида лицензиялаш орқали давлат томонидан бошқариш амалиёти жорий этилган бўлса, Буюк Британияда баҳоловчилар фаолияти давлат томонидан эмас, балки ихтиёрий тартибга солиш тизимида амал қилаётганлигини кузатиш мумкин. Германияда эса "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги Қарорда фаолиятнинг мазкур тури билан шугулланиш учун бир қатор талаблар белгиланган бўлиб, мазкур талаблар одатда бозорда амалга оширилаётган жараёнларга мос ҳолда ўзгарувчан хусусиятга эгадир. Ан-

глияда эса баҳолашни ўтказишнинг барча босқичларида роя этиш мажбурий бўлган "Баҳолаш бўйича раҳбарий Қоидалар" амал қилмоқда.

Ўзбекистонда эса юқорида таъкидлаб ўтилган ижобий ўзгаришлар ҳам баҳолаш фаолиятининг янада ривожланишини таъминламоқда. Хусусан, биргина 2009 йилда 71 мингдан ортиқ мол-мулкни баҳолаш бўйича хизмат кўрсатиш тўғрисидаги шартномалар тўзилган ва мазкур хизматларни кўрсатиш натижасида 9,5 миллиард сўмлик даромад олинган. Энг муҳими, 800 дан ортиқ янги иш ўринлари ташкил этилган. Ҳозирги пайтда 117 та субъект тегишли лицензия асосида уч йўналишда - кўчар ва кўчмас мулкларни, бизнесни баҳолаш бўйича баҳолаш фаолиятини амалга ошириб келмоқда.

Маълумки, баҳолаш фаолияти иқтисодиётнинг турли соҳалари, хусусий секторни ривожлантириш билан бевосита боғлиқ ҳисобланади. Бу борада Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси томонидан 2010 йилнинг 30 июлида қабул қилиниб, 2010 йил 29 августда Сенатнинг учинчи ялпи мажлисида маъқуллашган ҳамда 2010 йил 18 сентябр кўни матбуотга эълон қилинган "Баҳолаш фаолияти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгаришлар киритиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг ижтимоий ҳаётга таътибқ этилиши эса муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилади.

Таъкидлаш жоизки, мазкур Қонун орқали Ўзбекистон Республикасининг 4 та кодекси ва 7 та қонунга тегишли ўзгаришлар киритилган бўлиб, унинг мазмун-моҳияти "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига мувофиқлаштирилиши, баҳолаш фаолиятида оид қонун ҳужжатларининг ўзаро уйғунлигини, соҳага оид муносабатларнинг тартибга солишининг яхлитлигини ва тизимлигинини, бир сўз билан айтганда, ягона ҳуқуқни қўллаш амалиётини таъминлашнинг назарида туғлади. Бу ўринда мазкур Қонун билан Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига киритилган қуйидаги ўзгаришларнинг мазмун-моҳиятига эътиборни қаратиш долзарб аҳамият касб этади.

Биринчидан, мамлакатимизда баҳолаш "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни ва бошқа қонун ҳужжатларига мувофиқ ўтказилиши боис, Ўзбекистон Республикасининг "Давлат тасаруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида"ги Қонуни 9-моддаси 2-бандида ("Оммавий мулк объекти қийматининг дастлабки баҳоси Ўзбекистон Респуб-

ликаси Вазирлар Маҳкамаси белгиланган тартибда аниқланади.") қўлланилган "Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгиланган" деган сўзлар "қонун ҳужжатларида белгиланган" деган сўзлар билан алмаштирилди.

Иккинчидан, маълумки, Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодекси 293-моддасида хатланган мол-мулк суриштирувчи ёки терговчи томонидан унинг эскириш даражасини эътибор олиб, баҳолаш пайтидаги бозор нархида баҳолашни ҳамда зарурат бўлганда мол-мулкни баҳолаш мутахассис иштирокидида амалга оширилиши назарда тутилган эди. Эндиликда, мазкур моддага киритилган ўзгаришга мувофиқ, хатланган мол-мулк суриштирувчи ёки терговчи томонидан зарур ҳолларда баҳолаш мутахассис иштирокиди ёки баҳоловчи ташкилот томонидан амалга оширилиши белгиланди.

Учинчидан, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 58-моддаси унчинчи қисмига, 205-моддаси биринчи қисмига, 491-моддаси иккинчи қисмига, 932-моддаси биринчи қисмига тегишли ўзгаришлар киритилди. Эндиликда, Фуқаролик кодексининг 58-моддаси унчинчи қисмига мувофиқ, ҳужжалар жамияти иштирокчисининг қўшган ҳиссасини пул билан баҳолаш жамиятнинг муассислари (иштирокчилари) ўртасидаги қелишувга мувофиқ амалга оширилиши, қонунда назарда тутилган ҳолларда эса - баҳоловчи ташкилот томонидан баҳолашни, 205-моддаси биринчи қисмига асосан, мулк ҳуқуқи бекор қилинганда олиб қўйилаётган мол-мулкнинг қиймати, агар қонун ҳужжатларида бошқа тартиб ўрнатиш бўлмаса, баҳоловчи ташкилот томонидан мулк ҳуқуқи бекор бўлган пайтда белгиланиши, 932-моддаси биринчи қисмида "мол-мулкни сугурталаш шартномаси тузилганда назарда тутилган сугурта қилинаётган мол-мулкни қўздан кечириниш, зарурат бўлган тақдирда эса унинг ҳақиқий қийматини белгилаш мақсадида баҳолашдан ўтказишни ташкил этишга ҳақли" эканлиги назарда тутилди.

Бундан ташқари, кодексининг 491-моддаси иккинчи қисмига киритилган ўзгаришлар мазмун-моҳиятига кўра, корхонани сотиш шартномаси имзоланганга қадар инвентаризация далолатномаси, бухгалтерия баланси, аудиторлик ҳулосаси, шунингдек, кредиторлар, улар қўётган талаблар хусусияти, миқдори ва муддатлари кўрсатилган ҳолда корхона таркибига киритиладиган барча қарз (мажбурият)лар рўйхатини тарафлар томонидан тузиш ҳамда қўриб чиқиш жараёнида "баҳолаш тўғрисидаги ҳисобот"ни ҳам инобатга олиши белгиланди.

Тўртинчидан, амалиётда Ўзбекистон Республикаси Божхона кодексининг 179-моддаси биринчи қисмига мувофиқ, божхона орга-

ни мансабдор шахси олиб қўйилган товарлар, транспорт воситалари ва бошқа буюмларни баҳолаш пайтидаги бозор нархлари бўйича баҳолаб, уларнинг эскирганлигини ҳисобга олиши ҳамда зарур ҳолларда баҳолаш мутахассис иштирокидида ўтказилиши амалга оширилиб келинади. Эндиликда Божхона кодексининг мазкур қоидаларига киритилган ўзгаришлар талабига кўра, божхона органининг мансабдор шахси томонидан олиб қўйилган товарлар, транспорт воситалари ва бошқа буюмларни баҳолаш баҳоловчи ташкилот, қонун ҳужжатларида назарда тутилган айрим ҳолларда эса божхона органининг мансабдор шахси томонидан бозор қиймати бўйича амалга оширилиши мумкинлиги назарда тутилди.

Бешинчидан, "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 3-моддасида "баҳолаш фаолиятининг баҳоловчи ташкилотнинг баҳолаш объекти қийматини аниқлашга қаратилган фаолияти" сифатида белгиланиши ўз навбатида, бир қатор қонун ҳужжатларига тахририй ўзгаришлар киритилишига сабаб бўлди. Жумладан, Ўзбекистон Республикасининг "Банкротлик тўғрисида"ги Қонуни 110,111, 128, 131-моддаларида, "Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги Қонуни 33,46-моддаларида, "Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида"ги Қонуни 54, 84-моддаларида, "Ипотeka тўғрисида"ги Қонуни 16-моддасида, Солиқ кодексининг 135-моддасида, "Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш тўғрисида"ги Қонуни 19, 21, 26-моддаларида, Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 135-моддаси унчинчи қисмининг биринчи қисмида тегишли тартибда қўлланилган "баҳоловчи", "баҳолашдан ўтказиш", "мустақил нархловчи чиқариши", "баҳолаш учун қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда мутахассисни", "баҳоловчи ҳулосаси", "мол-мулкни мустақил баҳолаш далолатномалари" деган сўзлар тегилишча "баҳоловчи ташкилот", "баҳолашдан ўтказишни ташкил этиш", "баҳоловчи ташкилот бажолаши", "қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда баҳоловчи ташкилотни", "баҳоловчи ташкилотнинг баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботи", "баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботлар" деган сўзлар билан алмаштирилди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг "Давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида"ги Қонуни 20-моддаси "Хусусийлаштириладиган турар жойни баҳолаш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда баҳоловчи ташкилотлар томонидан қолдиқ баланс қиймати бўйича амалга оширилади" тахририда баён этилди.

Олтинчидан, Ўзбекистон Республикасининг "Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида"ги Қонуни 54-моддаси унчинчи қисмига киритилган ўзгаришлар мазмун-моҳиятига кўра, эндиликда ижро ҳаракатларини амалга оширишда суд ижрочиси томонидан хатланган мол-мулкни баҳолашни амалга оширувчи баҳоловчи ташкилотларни танлаб олиш тартибини белгилаш Ўзбекистон Респуб-

ликаси Адлия вазирлиги томонидан амалга оширилади. Чунончи, илгари амалда бўлган қоидага кўра, ушбу жараёнинг Адлия вазирлиги билан Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш давлат қўмитаси билан биргаликда белгиланиши, ўз навбатида ижро ҳаракатларини амалга оширишда суд ижрочиси томонидан хатланган мол-мулкни баҳолашни амалга оширувчи баҳоловчи ташкилотларни танлашда ортиқча ҳужжатларнинг расмийлаштирилишига олиб келар эди. Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш давлат қўмитаси баҳоловчи ташкилотларга лицензия бериш билан бир пайтда, уларга баҳолаш фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини тақдим этади. Шу боис, қўмитанинг лицензияловчи орган сифатида баҳоловчи ташкилотларни танлаб олиш тартибини белгилашда иштирок этиши Ўзбекистон Республикасининг "Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида"ги Қонуни талабларига мос келмайдиган ва ўз навбатида баҳоловчи ташкилотларни танлаб олишнинг объектив бўлишини таъминлай олмайд.

Еттинчидан, Ўзбекистон Республикасининг "Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш тўғрисида"ги Қонунининг "Жабранувчининг ҳаёти, соғлиги ва (ёки) мол-мулкига етказилган ҳамда мажбурий сугурта шартномаси бўйича ўрни қопланадиган зарарнинг миқдорини аниқлаш" деб номланган 21-моддаси иккинчи-саккинчи қисмаларига мустақил экспертизани лозим даражада ташкил этиш ҳамда зарар етказилиши ҳолатларини аниқлаш ҳамда қопланиши лозим бўлган зарарнинг миқдорини белгилашда Ўзбекистон Республикасининг "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ баҳолашдан ўтказиш лозимлиги нукта-назаридан бир қатор муҳим ўзгаришлар киритилди.

Ҳулоса ўрнида таъкидлаш жоизки, "Баҳолаш фаолияти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгаришлар киритиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг ижтимоий ҳаётга таътибқ этилиши, биринчидан, мамлакатимизда мустақил баҳолаш тизимини янада ривожлантириш, иккинчидан, баҳолаш хизматининг профессионал савияси ҳамда сифатини ошириш, учинчидан, баҳоловчи ташкилотлар фаолиятини тартибга солишининг самарали усулларини таътибқ этиш, тўртинчидан, баҳолаш ишларининг натижалари ва ҳолислиги бўйича уларнинг масъулиятини ошириш, бешинчидан, баҳолаш хизмати соҳасида соғлом рақобат муҳитини янада ривожлантириш, олтинчидан, баҳоловчи ташкилотларнинг хизмат истеъмолчилари олдидagi жавобгарлигини кучайтириш орқали буюртмачилар ҳуқуқларининг ҳимоя қилинишини таъминлаш ва ниҳоят еттинчидан, тегишли қонун ҳужжатлари талабларининг Ўзбекистон Республикаси "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги Қонуни талабларига мос ҳолда қўлланилиши учун зарур ҳуқуқий шароитларни яратиш имконини беради.

Муаллим тарбияга муқтож бўлса...

Юрт келажаги ўсиб келаётган ёш авлод қўлида эканлигини яхши биламиз. Шу маънода, ҳукуматимиз томонидан эртанги кунимизнинг эгалари бўлиши фарзандларимизнинг етарли таълим олишлари ҳамда соғ-саомат вояга етишлари учун салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Қолаверса, Юртбошимиз "Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта бахтли бўлишлари шарт" деб айтганларида ўсиб келаётган ёш авлодни ҳар томонлама етук, маънавиятли ва баркамол авлод қилиб тарбиялашга алоҳида аҳамият бериш шарт эканлигини назарда тутганлар. Шунингдек, мустақиллик йилларида юртимиз ижтимоий шаклланиши ва камол топишлари учун зарур бўлган шарт-шароитлар яратиб беришга қаратилган ҳуқуқий асослар яратилди. Масалан, истиқлолнинг дастлабки даврида, яъни 1991 йилнинг 20 нояб-рида "Ўзбекистон Республикасида Ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида"ги Қонун қабул қилинди. Ушбу қонуннинг мақсади ёшларнинг ижтимоий шаклланиши ва камол топиши-ю жамият манфаатлари йўлида бор иқтидор, салоҳиятларини намоён этишлари учун ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ва ташкилий жиҳатдан шароит яратиш ва уларни кафолатлашдан иборат бўлиб, унда вояга етмаганларнинг таълим соҳасидаги ҳуқуқлари, истеъодли ёшларни қўллаб-қувватлаш масалалари ҳам ўз ифодасини топган.

Айниқса, 2010 йилнинг юртимизда "Баркамол авлод йили" деб эълон қилиниши муносабати билан вояга етмаганларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, улар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олиш ҳамда қаровсизликка барҳам бериш борасида бир қатор қонун ҳужжатлари қабул қилиниб, белгиланган чора-тадбирлар ижричилиги билан амалга оширилмоқда. Шу маънода Чилонзор туман прокуратураси томонидан ҳам ушбу йўналиш бўйича анчагина ишлар амалга оширилди. Жумладан, жорий йилнинг 9 ойи мобайнида вояга етмаганларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган 23 та текширув ўтказилди. Натижаларига кўра 26 та протест, 46 та тақдиминома, 172 та интизомий, 61 та маъмурий, 101 та моддий, 91 та огохлантирув ва 6 та даъво аризалари қиритилиб, 16 та жиноят ишлари қўзғатилган. Шунингдек, текширувлар давомида 1 млн. 289 минг сўм миқдоридаги моддий зарар иктирий равишда ундирилди.

Туман прокуратурасининг туман ҳокимлиги, ўқув муассасалари, маҳалла фуқаролар йиғини ҳамда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати вакиллари билан ҳамкорликда ўтказиб берилган тарғибот-ташвиқот ишлари ҳам ўзининг ижобий натижасини бермоқда.

Шундай бўлса-да, зиммасидаги юмуш айнан фарзандлар таълим-тарбияси билан боғлиқ вазифани бажариш бўлган айрим шахслар томонидан ўзларига билдирилган ишонччи суиистеъмол қилиш билан бирга давлат маблағини талон-торож қилаётган ҳолатлар ҳам учраб турибди. Уларнинг қилмишини эса ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди. Чилонзор туманидаги мактаблардан бирининг раҳбари Анжела Жалолова (исм-фамилиялар ўзгартрилган) ана шундайлардан бири экан.

2008 йил июль ойининг охирида мазкур лавозимга тайинланган А.Жалоловани "ишбилармон" лиги олдида унча-мунча раҳбар иш эшломлайди.

Ҳўш, директор опа бундай

Азиз ҲАКИМОВ,
Чилонзор туман прокурори

ишбилармонликка қандай қилиб эришиб, дейсизми?

Аввало, опа ишга тушган куннинг эртасигаёқ, қўриқлаш фирмаси мутасаддиларини ҳузурига чақиртиради ва эртаси кунгёқ мактаб маъмурияти билан фирма ўртасида шартнома имзоланади. Унга кўра фирма ходимлари ўқувчиларнинг ҳавфсизлигини таъминлашлари керак бўлиб, мактаб эса ушбу хизмат тури учун маълум бир суммани пул ўтказиш йўли билан тўлаши белгиланади. Шундай қилиб, томонлар ишга киришади. Фақат пуллар отаналар қўмитаси васийлик кенгашининг ҳамгармаси ҳисобидан ва нақд пулда тўланади. Яна оз эмас, кўп эмас, нақд 12 миллион 450 минг сўм... Ўз навбатида фирма раҳбарияти ҳар ойда ушбу маблағнинг 100 минг сўмини директор опага "маош" сифатида ажратиб туради.

Ҳар қандай ота-она фарзанднинг камоли учун ҳар қанча маблағ бўлса аямайди. Қозғистондан пойтахтга иш юзасидан юборилган Ҳамидова ҳам боласи етарлича билан олиши учун ушбу мактабни тавсия этишган эди. Бола бу ерда бир йил ўқиган, 9-синфни тарқатиш масаласи қўрилади. Бунда ҳудуд жиҳатидан мактабга дахлдор бўлмаган туманлардан келувчи ўқувчилар ўз яшаш жойларидаги мактабларга қўчирилиш керак бўлган. Табиийки, Ҳамидова боласининг шу мактабда қолишини истагани боис у директор қабулга қиради. Буни қаранг-ки, мактабда ўқиш ва ўқитиш бе-пул бўлган ҳолда, директор опа пул ундиришнинг антика йўлини топади. У болани тижорат синфиди қолдириши мумкинлигини билдиради.

Бу гапни эшитган ота агар мактабда ўқитиш ростдан ҳам пуллик бўлса, шартнома тузиб, айтилган маблағни пул ўтказиш йўли билан ҳал қилишини айтса-да, директор опа, онани "қўлга олади". У ноконуний шартнома тузади ва Ҳамидовадан 2009 йилнинг 3 сентяб-рида 3 миллион, 2010 йилнинг

2 январидан эса 4 миллион сўм нақд пул ундиради.

Маълумки, ёз ойлари бошланиб, ўқувчилар таътилга чиқшлари муносабати билан даярли барча мактабларда таъмирлаш ишлари бошланади. Табиийки, қаҳрамонимиз фаолият юритаётган мактаб ҳам бундан мустасно эмас эди. Хуллас, 2009 йилнинг ёз ойлари бошланиши билан директор опа ота-оналар ҳисобидан йил-йилга мактабдан бўёқ учун дея тилхат асосида 200 минг сўм пул олиб, қўшимча йилгилан яна 3 миллион сўм пулни ҳам ёнига уради.

Ўрни келганда, А.Жалолова-нинг "ҳотамтой" лиги ҳақида ҳам икки оғиз сўз: директор опа ўзининг ўринбосарлари билан тил бириктирган ҳолда 2008 йилнинг сентяб-ридан 2009 йил февралгача 686,18 соатга 892,034 сўм, сентябрдан нояб-ригача яна шунча, декабрь ойидан 2010 йилнинг бошигача 457,45 соат учун 594,672 сўм, жами 2 миллион 378 минг 740 сўм маблағни ўтилмаган дарсларни ўтилди дея, ўқувчиларга ноконуний равишда тўлаб юборган.

Бундан ташқари, А.Жалолова ходимларини рағбатлантиришни ҳам унутмайди. Масалан, Ф.Юсуповани моддий рағбатлантириш ҳақида буйруқ чиқариб, 25 минг сўмга қўл қўйган бўлса, ўринбосари П.Давидова ўзининг ўрнида вақтинча ишлаганилиги эвазига ойига 118 минг 426 сўм маош ёзади. Шу йўл билан умумий ҳисобда яна 2 млн. 522 минг 166 сўм маблағ директорнинг ҳамёнига тушади.

Бу ҳам майли, у ўринбосари билан келишган ҳолда жорий йилнинг бошида "Технический сервис" ҳусусий корхонаси билан шартнома тузиб, мактаб балансидаги 764.415,5 сўмлик жиҳозларни ҳисобдан чиқариблар ва атиги 63 минг сўмга сотиб юборди.

Тумандаги яна бир мактаб директори Холида Саитова "уд-дабурон" ликада юқорида исм-фамилияси келтирилган ҳам-касбидан анча-мунча эңгилчор қилиб қолди. Бунга балки унинг ҳам ёш, ҳам тажриба жиҳати-дан ҳамкасабидан кўра устун-роқ эканлиги сабаб бўлганда?

Нима бўлганда ҳам 2000 йилдан буён мактаб директори вазифасида ишлаб келган Х.Саитова ўзига хос усулда иш олиб боради. Яъни, мактабда ҳақиқатда ишламайдиган ҳамда муқаддам ишлаб, ҳозирда ишдан бўшаб кетган шахсларни айна вақтда ўқитувчи ва техник ходим сифатида ишлайётгандек қилиб, сохта буйруқлар чиқартириб расмийлаштиради. Сўнгра, ушбу буйруқлар асосида уларнинг мактабда ишлаганилиги тўғрисида табел ва иш

директор опа ушбу иш ҳақида унга сентябрда 81 минг, октябрда 420 минг, декабрда эса 100 сўмгина бериб, қолган 1 млн. 47 минг 589 сўмни ўзининг ҳамёнига уради.

"Давринг келди, сур беғим" қабилида иш тугса-да, ноконуний қилмишларининг ошкор бўлмаётганидан руҳланган Х.Саитова фуқаро К.Ҳаққуловани котиба сифатида ишга қабул қилинганлиги тўғрисида сохта буйруқ чиқартириб, унга ишлаган вақти учун 1 млн. 281 минг 350 сўм миқдорида иш ҳақи ҳисобланишига эришади. Кўп ўтмай бу пуллар ҳам директорнинг "ҳақи"га айланади.

Директор опанинг қилмишлари фақатгина шулардан иборат эмас. Жумладан, у, сохта буйруқлар билан кутубхоначи, фаррош, супирувчи ҳамда бошқа штатларга ходимларни расмийлаштириб, ўтган йилнинг август ойидан жорий йил февралгача муддатда улар томонидан мактабда турли вазифалар бажарилгани тўғрисидаги ҳужжатларни тайёрлайди ва уларга ҳам иш ҳақлари ёзади. Натижада, давлатнинг яна 1 млн. 819 минг 310 сўми талон-торож қилиниб, ўзлашти-

рилади. Тўғри, биронта ҳам жиноят жазосиз қолмайди. Ҳақиқат ҳам эртани ё кеч барибир қарор топади. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Аммо одамни ўйлантирадиган яна бир ҳолат ҳам борки, у ҳар биримизни сергақ бўлишга ундайди. Ахир бу қандай бедодлик-ки, вазифаси бевосита ёшларга тарбия беришдек улкан масъулиятни зиммасига олган инсоннинг ўзи тарбияга муқтож бўлса!

Бундан ташқари, кўпинча "Фалончига ўхшасанг бўлмай-дими?" ёки "пистончидан ўрнак олсанг-чи!" қабилидаги дашномлар қулгоғимизга чалинади. Дарҳақиқат, даярли ҳар бири-мизга бошқа одамнинг яхши фазилатларига интилиш мавжуд бўлади. Бу ҳолат айниқса ёш болаларда ўта ривожланган бўлиб, улар катталарга ҳар томонлама ўхшага интилиб, тақлид қиладилар. Одамга энг алам қиладигани эса, вақти келганда жонимиздан ҳам ортиқ қўрувчи болажонларимизнинг эртаси-ю келажагини ишончи топишган инсонларки ана шундай номаъқулчиликларга қўл ураётган эканлар, уларнинг тарбиясини олаётган фарзандларимиздан эртанга нима кутишимиз мумкин?

Мақоламизни бир донишманднинг куйидаги насихати билан якунлашни лозим топдик:

"Фалокатга дучор бўлишни истамасанг - мағрур ва мутакаббир бўлма. Роҳатда яшашни истасанг - дилингни ҳирсдан пок қил. Хору зорлиқни истамасанг - тамағир бўлма, ўзингга яхшилик қилишини истасанг - яхшилик қил, ҳеч кимга озор берма, яхшиликни улуг иш деб бил. Қадр қилма-нинг охишини истасанг - баланд ҳимматли бўл. Ишинг пушаймонлик билан натижаланишини истасанг - аввал яхшироқ ўйлаб, доно, тажрибалилар билан кенгашиб, сўнгра ишга кириш. Ўзингга ҳаммага севдиришни истасанг - фельдворнинг тузат, адабли, тарбияли бўл. Обру, иззат ва хурматга эга бўлишни хоҳласанг - ҳалол меҳнат қил. Ҳамма-нинг қошида ишончли ва мақбул одам бўлишни истасанг - ёлғончиликдан сақланг".

Йўлдаги талончилар

Хуршид СУБХОНКУЛОВ,
Каттақўрғон туман прокурори
Дўстбек СУЛАЙМОНОВ,
журналист

Бухоро вилоятининг Жондор туманида тузилган Хикмат Бафоев бир неча бор судланганига қарамай, яна жиноятга қўл урди. У бу сафар шериклига ўзи каби панжара орти ҳаётидан анчагина тажрибаси бор жияни Салимни танлади. Сўнгра уларга яна икки йигит қўшилди.

2009 йилнинг 21 декабрида улар Хазорасп туманидаги бекатда пайдо бўлишди. Бироз айланиб, "Хоразм-Тошкент" йўналиши бўйича қатнайдиغان машиналардан бирига ақиллаштиришди. "Нексия" русумли машина эгаси У.Аҳмедов уларга пешвоз чиқди.

— Биз ҳозирча уч кишимиз, йўлда яна битта шеригимиз бор. Шунинг учун бошқа одам олмайсиз, — деди Хикмат ҳайдовчига.

— Қачон йўлга тушамиз?

— Соат бирларда жўнаймиз.

Белгиланган муддатга йигитлар панарок жойдан ҳайдовчини кузатиб туришди. Бу орада Улғубек Хоразм вилоятида яшовчи Э.Яхшимуродовдан 3 млн. 500 минг, Т.Иброҳимовдан 1 млн. ҳамда Ш.Дўстжоновдан 1 млн. сўм пул жўнатмаларини Тошкент шаҳрига олиб бориб бериш мажбуриятини олди. Буларнинг барчасини кузатиб турган Хикмат шериклари билан келиб, машинага ўтиргач, йўлга тушди.

Каттақўрғон тумани Муллакичкена қишлоғи ҳудудидан ўтаётганда ҳайдовчи машинани мижозларнинг илтимосига кўра "Маржона" номли ошхона олдида тўхтади. Овқатланиб ўтиришганда йигитлардан бири ҳайдовчининг чойига билдирмасдан

ухлатадиган дори солиб қўйди. Улғубек кўп ўтмай ҳушидан кетди. Йигитлар унинг қўл телефони, 250 минг сўмлик узуги ва 5 млн. 500 минг сўм пулни олиб, ғойиб бўлишди.

Хоразмлик Эгамберган ўзининг "Нексия"сида анча вақтдан буйн Хоразм-Тошкент йўналиши бўйича йўловчи таширди. У шу йилнинг 25 январь кuni Урганчининг таксилар турадиган жойига келиб, машинасини бир четта тўхтади. Кўп ўтмай унинг олдида бир йигит келиб, ўзини Нурмат деб таништирди-да:

— Ака, Тошкентга кетасизми?

— деб сўради. Ундан "ҳа" жавобини олгач, гапида давом этди.

— Менга бўш машина керак. Биз тўрт кишимиз, соат бешда жўнаймиз.

Ҳайдовчи билан гапни бир жойга қўйган Нурмат йўл ҳақи ҳисобидан 10 минг сўм берди.

— Яна икки нафар шеригимиз бор. Шовот билан Хозарасп туманидан. Бироз кутайлик, улар ҳам келишадилар, — деди.

Йигитлар келгунча, Эгамберган бекор ўтирмади. Дастлаб унинг олдида Қадамбой исмли киши келиб, ундан 1 млн. 200 минг сўм пулни Тошкентдаги Абдор исмли танишига олиб бориб беришни илтимос қилди. Кейин яна бир нотаниш йигит 82 минг сўмни Тошкентда ўқийдиган укасига етказишни илти-

мос қилиб, укасининг телефон рақамини ҳам ёзиб берди. Бироздан кейин Қулрат исмли йигит 650 АҚШ долларини Умид исмли йигитга олиб бориб беришни тайинлаган бўлса, Эгамберганнинг Алишер исмли таниши 700 АҚШ доллари бериб, Тошкент шаҳрида яшовчи қариндошларига етказишни сўради.

Бундан ташқари, у Чирчиқ шаҳрида яшовчи Равшаннинг ҳам 3.600 АҚШ доллар пуллари кийин куёвига етказиш учун олганди. Хуллас, келишган вақтда Эгамберган ўзи билан таксичлик қилаётган Ҳусниддин ва Наримонлар билан олдинма-кейин Тошкент сари йўлга тушди. Улар билан Ёлдузвон туманидаги Гаждумак қишлоғига келиб, шу ердаги ошхоналарнинг бирида овқатланишди. Машинадаги йўловчилар ошхонага кирмай, йўлда еб кетамиз дея, озроқ ширинлик билан "Кока-кола" ичимлигидан олишди.

Овқатланиб бўлишгач, машиналар яна йўлга тушди. Самарқанд вилоятининг Нарпай туманидаги Мирбозор қўрғонидан тахминан 10 километрга ўтганларидан сўнг, Эгамберганнинг машинасида ўтирган Эр-

кин "Ака, машинани четроққа тўхтатинг, далага чиқиб келай" деб қолди. Машина тўхтади. У билан кетма-кет келаётган шериги телефон қилиб: "Нега орқада қолиб кетдинг?" деб сўраган эди. Эгамберган: "Кетаверинглар. Орқаларингиздан етиб оламман", деб жавоб берди.

Кўп ўтмай машина яна йўлга тушди. Бу пайтда аллақачон тун ярмидан ўтиб, соат 2:00 ларда Каттақўрғон тумани Муллакичкена қишлоғидан ўтишда, йўловчилар шу ердаги бир танишлариникига кириб чиқишни айтишди. Машина тўхтагач, Нурмат Эгамберганга "Кока-кола" билан ширинлик узатди...

Шундан кейинги воқеаларни Эгамберган эслолмайди. У кўзини очганида аллақачон пешин пайти бўлган йўловчи йигитлар эса машина юкхонасидаги 4 минг 950 АҚШ доллари ва 1 млн. 400 минг сўм пуллари олиб ғойиб бўлишган эди. Шунингдек, машинанинг калити, чарм плаш, қўлидаги тилло узук, жинси шим ва Ноксия русумли уяли телефон ҳам йўқолган эди.

Дастлаб ўғрилари ўзи топмоқчи бўлган Эгамберган Тош-

кент томон йўл олди. Аммо бир ўзи уларни топа олмаслигига кўзи етгач, Каттақўрғон туман ИИБ бўлимига келиб, воқеа ҳақида айтилганда, йигитларнинг фотороботларини чизиб берди. Тергов ва суриштирув давомида ИИБ ходимлари томонидан кўрсатишган суратлар ичидан Эгамберган Хикмат Бафоев ва Салим Бафоевларнинг расмларини таниди.

Автомашинанинг калити Хикматнинг уйдан топилди. Калитнинг белгиси бўлганлиги сабабли Эгамберган уни тезда таниб олди. Шунингдек, телефон орқали сўзлашувлар ҳам уларнинг қилмишига ойдинлик киритди.

Х.Бафоев ва С.Бафоевлар дарҳол қўлга олинди, улар суд томонидан тегишли жазога тортишди. Бафоевларга нисбатан жиноят иши судда қўриқлаётганда уларнинг яна бир шериги ҳам таксичини дори билан ухлатиб, буюмларини эгаллашга уринаётганда ИИБ ходимлари томонидан қўлга олинди. Жиноят жазосиз қолмаслигини қайта-қайта судланиб, қўзи очилмаган йигитлар бу сафар англаб етган бўлса, ажаб эмас.

"Қишлоқхўжаликкимё" ҳудудий акциядорлик жамиятининг Норин тумани филиали мудири Ҳасанбой Қодиров қишлоқ хўжалиги соҳасида қатор йиллар самарали ишлаб, обрў-эътибор қозонгандлардан. Шу боис, 2007 йилнинг кузида уни ишонч билан мазкур вазифага тайинлашди.

Дастлаб у бинойидек фаолият юритди. Ҳатто ҳаюлини билан раҳбарият эътиборига ҳам тушди. Бироқ, бора-бора унда баъзи қўсурлар пайдо бўла бошлади. Ўзи каби нафсини жилволай олмайдиган кимсалар билан тил бириктириб, жамиятга тегишли мулкларни ўзлаштиришга киришди.

У филиалнинг минерал ўғитлар омбори мудири А.Абдуманнонов, агрохимик А.Абдуллаев, бош ҳисобчи Д.Умаров, филиалга қарашли "Оқ олтин" шохобчаси мудири И.Отабеков ҳамда Норин тумани ИИБ Қўриқлаш бўлими ходими Т.Раҳматов билан жиноий тил бириктириб, 2008 йил ноябрь ойидан 2009 йилнинг февралга қадар 4 млн. 506 минг 713 сўмлик 14900 килограмм, февралдан сентябрга қадар эса 78 млн. 636 минг сўмлик 211720 килограмм, шунингдек, шохобча мудири И.Отабековнинг зиммасида бўлган 14 млн. 779 минг сўмлик минерал ўғитни ҳеч қандай ҳужжат расмийлаштирмай, нақдга сотиб юборди. Пуллар эса ўзаро бўлиб олинди.

Энди қандай бўлмасин, бу қилмишларини яшириш лозим эди. Шу боис Норин туманида фаолият юритиб келаётган 21 та фермер хўжалиги номига 33 та ҳамда "Оқ олтин" шохобчаси мудири И.Отабеков номига 7 та кўп хати расмийлаштирилиб, сохта ҳужжатлар тайёрланди. Уларга фермер хўжалиқлари томонидан 47 млн. 809 минг сўмлик минерал ўғит олиб чиқиб кетилганлиги тўғрисида қалбаки маълумотлар киритилиб, фермер хўжалиқлари раҳбарларининг имзоларида ўхшатиб имзо қўйилди.

Филал раҳбари ҳамтовқоқлари билан жиноий қилмишини давом эттириб, ҳеч қандай шартнома тузмаддан, тегишли ишончномалари бўлмаган, пул маблағлари тўла ҳисоб-китоб қилинмагани ҳолда Норин туманида фаолият юритаётган 6 та фермер хўжалигига 10 млн. 143 минг 559 сўмлик 47580 килограмм минерал ўғитни юк хатлари билан бериб юборди. Албатта, бу ишларнинг ортда ҳам шахсий манфаат бор эди.

Олғирлар охири қўлга олинди

Х.Қодиров 2008 йил 10 апрелда ҳисоб-вақар фактурага асосан Норин туманидаги "Дилдора" фермер хўжалигидан 3 млн. 300 минг сўмлик 132 тонна маҳаллий ўғитни "Қишлоқхўжаликкимё"нинг Норин тумани филиалига олиб келди. Сўнгра фермер хўжалиқлари билан шартнома тузмай, пул маблағлари тўла ҳисоб-китоб қилинмагани ҳолда фермер хўжалиқлари жойлашган манзилга етказди. Бироқ бу маҳаллий ўғит дала майдонларига солинмай, нобуд бўлиб кетди.

Х.Қодиров бу қилмишини хас-пўшлас мақсадда филиалнинг хўжалик мудири О.Раҳматов, бош ҳисобчи Д.Умаров, ёрдамчи ҳисобчилар Н.Дадимирзаева, З.Мирзаева, "Хўжаобод" шохобчаси соҳиб мудири Х.Раҳимов ҳамда ишчи М.Мамадалиев билан келишиб, 2008 йил 30 сентябрда нобуд қилинган 3 млн. 300 минг сўмлик маҳаллий ўғитни фермер хўжалиқларининг ер майдонига солинганлиги тўғрисида сохта далолатнома тайёрлашди. Уларнинг наздида бу иш ҳам "силлиққина" бажарилади.

Мудир пул топишининг янги йўллари излаётган кезда минерал ўғитларни тарқатиш вақти келиб қолди. Аслида филал томонидан тузилган 88-9-сонли реестрга асосан фермер минерал ўғитни марказий омбордан ёки шохобчадан ўз транспортидан ташиб кетган ҳолда устамалар 1,2 фоизга кам белгиланиши лозим эди. Бироқ бош ҳисобчи Д.Умаров билан тил бириктириб, минерал ўғитларни 2008 йилнинг июнь-декабрь ойларида 2 млн. 906 минг 256 сўм, 2009 йилда эса 5 млн. сўм қиммат нахарларда сотилишига эришди. Бу ҳам камлик қилгандай, улар "Каркас Пласт" ва "Чанак классик савдо" МЧЖ раҳбарлари билан тил бириктириб, филиалга қарашли "Норин-капа" шохобчасига 20 млн. сўмлик 1 донга янги тарози ўрнатилиш учун шартнома тузишди. Бироқ шохобчага ҳеч қандай таро-

Шухратжон АБДУЛЛАЕВ,
Наманган вилоят прокуратураси бўлими бошлиғи

зи ўрнатилмай, аввал тарози ўрнатилгани ҳақида сохта ҳужжатлар тайёрлангач, "Каркас Пласт" ҳисоб рақамига 8 млн., "Чаркак классик савдо" МЧЖ ҳисоб рақамига эса 12 млн. сўм ўтказиб, нақдлаштириб олишди. Ана энди "Бели оғримаганининг нон ейиш"ни кўринг!

Жиноий ишлар давом эттирилиб, Уйчи туманидаги "Дилсанур қурилиш" МЧЖ билан "келишган" ҳолда, жамият ва филал ўртасида шартнома тузилди. Унга кўра, 2009 йил январь ойидан июнь ойига қадар филал омборига олиб борувчи темирйўл рельсларини капитал реконструкция қилиш ишларига 141 млн. 621 минг 322 сўм маблағ сарфланди. Бироқ ҳужжатларда бу маблағ 174 млн. 483 минг сўмга "айланди". Ўғитдаги 32 млн. 861 минг 746 сўм маблағ ўзлаштириб олинди.

Қилмишлари ошкор бўлмаётганидан руҳланган Х.Қодиров гунаҳталари билан 2009 йил пахта мавсуми учун "Абдуллажон Хотам ҳож" ва "Бердиқул ота" фермер хўжалиқларига филал минерал ўғит омборидан 7.230 килограмм "аммиакли селитра"ни юклашди. Юк хатларига эса бу рақамларни 6.600 қилиб ёзишди. Шунингдек, филалнинг 2009 йил 31 август ҳолатига хўжалик юритувчи субъектлар олдидagi дебитор ҳақи 3.511.577.500 сўмни ташкил этган бўлса-да, мудар ва бош ҳисобчи бу маблағни ундириш чораларини кўришмай, аксинча, пул тўлаш имкониятига эга бўлган хўжалиқлар билан 47.238.7 минг сўмлик бартер операцияси, 7.416.9 минг сўмлик уч томонлама шартномалар тузишга йўл қўйишди.

Ўзибўларчилик, ишга эътиборсизлик оқибатида кредитор қарздорлик 76.822.900 сўмга ошиб кетгани ҳолда, ишчи-ҳодим-

ларнинг маошидан ушлаб қолинган 572.700 сўм маблағ "Халқ банки" Норин тумани филиалидаги пенсия ҳисоб-рақамига ўтказиб берилмаган. Ишчи-ҳодимларга 2008-2009 йилда 9.916.900 сўмлик ойлик маошлари нақд пул шаклида берилмаган.

Гарчи, қонунда хўжалик юритувчи субъектларга минерал ўғитлар олинган юз фоиз тўлов амалга оширилганидан сўнг берилиши белгиланган бўлса-да, Х.Қодиров бош ҳисобчи Д.Умаров билан ўз хизмат вазифасига бепасанд қараб, 2008 йилнинг 1 январидан 2009 йил 1 сентябрга қадар 797.539.000 сўмлик минерал ўғитларни ҳеч қандай тўловсиз филал омборидан бериб юборган. Боз устига, Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси талабларини бузиб, Норин тумани Дайлат солиқ инспекциясига тақдим этилган ҳисоботларда 89.954.700 сўмлик мажбурий тўловларни камайтириб кўрсатган. Шунингдек, бошчиқ ва бош ҳисобчи ҳеч қандай лицензия олмасдан филалга тегишли юк автомашиналарида хўжалик юритувчи субъектларга транспорт хизмати кўрсатиб, 3.076.800 сўм фойда кўришган. Бу "ишбилармонлик" филалга солиқ инспекцияси томонидан шунча миқдорда молиявий жарима ҳисобланишига сабаб бўлган.

"Қишлоқхўжаликкимё"нинг Норин тумани филиалида содир этилган юқоридаги қилмишларни кирдиқорликлар ҳолва экан. Х.Қодиров соҳиб омбор мудири Р.Примкуловга ҳужжатли тафтиш давомида унинг зиммасида 4.506.000 сўм камомад аниқланганини, уни яшириш учун текширувчига 300 АҚШ долларини пора сифатида бериш лозимлигини айтиди. Алап-оқибат мудар 2009 йил 3 сентябрь кунин ўз хизмат хонасида 300 АҚШ долларини пора сифатида олаётган пайтда ҳуқуқ-тартибот органлари томонидан қўлга олинди. Тергов жараёнида бошқа жиноий ишлар ҳам қўлга бўлди.

Ҳа, нафсининг қўлига айлانганлар обрўларини йўқотиб, ёл орасида шармисор бўлганларидан ташқари, қилмишларига яраша жазоларини ҳам олдилар. Энди уларнинг номи билан болиқ "қора соя" бир умр ортларидан эргатиши тайин. Бундан-да аянчлисиз, бу соя кечанига мансабдор оталари тўғрйли қувониб юрган фарзандлари ва ақилларининг бошини эмасмикин? Ана шуниси ёмон...

Монополияни чеклаш тизимини такомиллаштиришнинг муҳим ҳуқуқий асоси

Мустақиллик йилларида республикамиз товар бозорларида бозор иқтисодиёти қонунчилиги моҳияти рақобат муҳити шаклланди. Зеро, ҳар қандай ҳўжаик юритувчи субъектнинг рақобат муҳитида ривожланиши истеъмолчиларни арзон, сифатли маҳсулот билан таъминлашда ижобий таъсир кўрсатади. Бу эса ўз навбатида носоғлом рақобатга қарши ҳаракатларнинг олинни олиш, чеклаш ва тўхтатишнинг ташкилий ҳамда ҳуқуқий асосларини белгилаб беради. Соғлом рақобат муҳитининг шаклланиши ва самарали амал қилиши, уни ҳимоялаш учун шароитларни таъминлаш эса республикамизда монополияга қарши давлат органининг асосий вазифаларидан биридир.

Шу маънода, давлатимизда иқтисодий муносабатларнинг ривожланиб бориши билан рақобат муҳитини яратиш ҳамда ҳимоя қилиш, тадбиркорлик субъектларининг имкониятларини монополиядан оқалчи чегаралаб қўймаслик мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2000 йил 2 августдаги "Ўзбекистон Республикасининг Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида"ги 2676-сонли Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 2 августдаги "Ўзбекистон Республикасининг Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ташкил этилган эди.

Шу билан бирга, ушбу соҳадаги ишхотларни қўрқлаштириб бориб, иқтисодиётнинг хусусий секторини жадал ривожлантиришнинг рағбатлантириш, табиий монополия корхоналари фаолияти устидан назоратни кучайтириш, банкрот ва монополист корхоналарни қайта ташкил этиш, рақобат муҳитини шакллантириш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлашнинг бозор тизимини яратиш бўйича қатъий чора-тадбирларни амалга оширишни, шунингдек, истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ишончи ҳимоя қилишни таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 30 апрелдаги "Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасини ташкил этиш тўғрисида"ги 3602-сонли Фармонида асосан Ўзбекистон Республикасининг Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси сифатида ташкил этилган эди.

Айтиб ўтиш жоизки, ушбу давлат органининг самарали фаолият кўрсатиши натижасида ўтган йиллар мобайнида бир қатор натижаларга эришилди. Бунинг натижасида мамлакатимизда иқтисодий ресурсларни янада рационал тақсимлаш ва иқтисодиётда рақобатбардор маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун қўлай шарт-шароитлар яратишга қўмаклашди, дейиш мумкин.

Мамлакатимизда ҳўжалик юритувчи субъектларнинг фаолият кўрсатиши учун тенг шароитларни таъминлашда бир қатор ҳуқуқий ишхотлар амалга оширилмоқда. Ушбу яратилган тенг шарт-шароитлар ўз навбатида

бозорларнинг очиклиги, яъни ишлаб чиқарувчи ва товар ҳамда хизматлар тақлиф этувчиларни бир-бирига яқинлаштириш, нархларнинг арзонлашишига хизмат қилмоқда. Бундай ҳолатда ишлаб чиқарувчилар ва хизмат кўрсатувчилар рақобатбардор тақлифлар билан бозорларга чиқишга ҳаракат қилади. Бу эса авваламбор истеъмолчиларнинг эркин танлов ҳуқуқини таъминлаш, уларнинг фаровонлигини оширишга қаратилган жараёнларни ўз-ўзидан тезлаштириб юбориши табиий.

Республикамизда рақобат муҳитини яратиш ва ривожлантириш, монополияга қарши курашиш, ҳўжалик юритувчи субъектларнинг монополиядан ҳимоя қилиш билан боғлиқ муносабатлар бир қатор қонун ҳужжатлари билан тартибга солинади. Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг "Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида"ги, "Табиий монополиялар тўғрисида"ги Қонунлари, қолaversа Мазмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс, "Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги ва "Реклама тўғрисида"ги Қонунлар шулар жумласидандир.

Маълумки, юқоридаги қонун ҳужжатларининг ақсариятида монополияга қарши давлат органининг ваколатлари акс этган нормалар мавжуд. Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 26 февралдаги "Монополияга қарши ишларни тартибга солиш ва рақобатни ривожлантириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 4191-сонли Фармонида асосан, Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси эитиб қайта ташкил этилди.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг III ялпи мажлисида "Монополияга қарши давлат органи қайта ташкил этилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгаришлар киритиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни қабул қилиниб, 2010 йилнинг 7 октябрда матбуотда эълон қилиниши билан қўчга киритилди. Ушбу Қонунда Ўзбекистон Республикасининг Мазмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси, Солиқ кодекси, шунингдек, "Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги ва "Реклама тўғрисида"ги Қонунларга тегишли ўзгаришлар киритиш назарда тутилган бўлиб, улар-

нинг мазмун-моҳияти монополияга қарши давлат органининг ҳуқуқий мақоми ўзгарганлиги билан боғлиқдир.

Жумладан, ушбу Қонунга мувофиқ, Ўзбекистон Республикасининг Мазмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексдаги монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш органининг мазмурий ишларда иштирокини акс эттирган 268¹-моддасида тегишли ўзгаришлар киритилиб, юқоридаги давлат органининг ҳуқуқий мақоми белгиланди ва номи Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш тартибга баён этирилди. Бундан ташқари, ушбу Кодексда монополияга қарши давлат органиларнинг мазмурий ишларни қўриб чиқиб, ҳуқуқбузарликлар учун тегишли жарима солишлари билан боғлиқ нормага ҳам ўзгариш киритилди. Унга қўра, монополияга қарши қонун ҳужжатларини бузганлик учун жарима Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитасининг раиси ва унинг ўринбосарлари томонидан солинганда энг кам иш ҳақининг ўн бараваригача, ушбу органининг худудий бўлиналари ва уларнинг раҳбарлари томонидан солинганда энг кам иш ҳақининг етти бараваригача оширилди. Ушбу норма шу соҳадаги қонунлар талаблари бузилишининг олдини олишга қаратилган қарорлар чоралари сифатида хизмат қилишини айтиб ўтиш жоиз.

Бундан ташқари, қабул қилинган Қонун асосида Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 329 ва 330-моддаларига, "Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги Қонуннинг 23, 25 ва 27-моддаларига, "Реклама тўғрисида"ги Қонуннинг 13-моддасига ҳам ўзгаришлар киритилиб, Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасининг номи Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси деб ўзгаририлди.

Ушбу ўзгаришлар асосан монополияга қарши давлат органининг номига тегишли бўлиши билан биргаликда унинг ҳуқуқий мақоми, фаолият йўналишлари ва вазифаларининг ҳам ўзгарганлиги, масъулияти бирмунча ошганлигидан дарак беради. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 26 февралдаги "Монополияга қарши ишларни тартибга солиш ва рақобатни ривожлантириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 4191-сонли Фармонида бинаоан, янгидан қайта ташкил этилган монополияга қарши давлат органининг асосий вазифалари ҳамда фаолият йўналишлари сифатида қўйидагилар, яъни биринчидан, монополияга қарши самарали сиёсатни амалга ошириш, монополистик фаолиятни чеклаш тўғрисидаги ва табиий монополиялар ҳақидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини назорат қилиш; иккинчидан, республикада рақобат муҳитини ривожлантириш, товарлар (хизматлар, ишлар) бозорларида, биринчи

навбатда ички истеъмол бозориди ва реклама соҳасида носоғлом рақобатга чек қўйиш, маҳаллий давлат бошқаруви ва давлат ҳокимияти органилари томонидан ҳўжалик юритувчи субъектларга нисбатан қонуний хатти-ҳаракатларга йўл қўймаслик учун ҳуқуқий майдонни янада такомиллаштириш, жамоат тузилмалари билан ҳам-барчас мувофиқлаштирилган ҳолда истеъмолчиларнинг қонуний манфаатлари ва ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасидаги чора-тадбирларни амалга ошириш; ва ниҳоят, учинчидан, иқтисодий ночор корхоналарнинг молиявий-иқтисодий ҳолати ва рақобатбардорлигини қўқ таҳлил қилиш, ҳўжалик юритувчи субъектларни таркибий ўзгариш ва уларнинг банкротлиги соҳасидаги функцияларни амалга ошириш, таркибий ўзгариш, санация ва банкротлик масалаларини қўриб чиқишда давлат манфаатларини ифодалаш кабилар белгиланди.

Қўриб турганидек, юқоридаги орган нафақат монополия ҳолатини назорат қилиши, балки рақобат муҳитини яратиш ҳамда ривожлантиришда ҳўжалик юритувчи субъектларга қўмаклашиши, ночор аҳволдаги корхоналарга ёрдам беришда амалий ва таҳлилий фаоллик кўрсатиши лозим бўлади.

Бундан ташқари, ушбу органи бирмунча ҳуқуқлар ҳам берилди, яъни давлат ва ҳўжалик бошқаруви органига, маҳаллий давлат ҳокимияти органига, ҳўжалик юритувчи субъектларга ва уларнинг мансабдор шахсларига тегишли қонун ҳужжатлари бузилишининг олдини олишга қаратилган мажбурий ёзма кўрсатмалар бериш ҳамда уларнинг ижросини назорат қилиш; тегишли қонун нормалари бузилиши ҳолларида даъво ва ариза билан судга мурожаат қилиш, шунингдек, монополияга қарши қонун ҳужжатлари, табиий монополиялар, банкротлик, истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳамда реклама тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг қўллаши ва бузилиши билан боғлиқ ишларни судда қўриб чиқишда қатнашиш; ҳўжалик юритувчи субъектларга ва уларнинг мансабдор шахсларига, шунингдек, давлат ва ҳўжалик бошқаруви органиларининг ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органиларининг мансабдор шахсларига қонун ҳужжатларида белгиланган ҳолатларда ва тартибда жарималар солиш; шунингдек, истеъмолчиларнинг ўз ҳуқуқлари қамситилганлиги тўғрисидаги ариза ва шикоятлари юзасидан корхоналар ва ташкилотларни, молиявий-ҳўжалик фаолиятдан ташқари, Назорат қилувчи органилар фаолиятини мувофиқлаштириш Республика кенгаши билан келишган ҳолда текшириш шулар жумласидандир.

Монополияга қарши давлат органига берилган юқоридаги ҳуқуқлар доирасида мамлакатимизда товар етказиб берувчи ва хизматлар кўрсатувчи ҳўжалик юритувчи субъектларнинг соғлом рақобат муҳитида фаолият юритиши ҳамда монополияга қарши кураш, истеъмолчиларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда долзарб аҳамия-

Алишер ҲАЗРАТКУЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президентининг
хўзурдаги Амалдаги қонун
ҳўжатлари мониторинги институти
етакчи илмий ходими

ятга эга бўлиши қўриб турибди.

Шу билан бирга, монополияга қарши кураш, уни чеклаш ҳамда рақобатни ҳимоя қилиш ҳақидаги қонунчилигимизда акс этган нормалар ўз хусусиятига қўра халқаро ҳуқуқий ҳўжатлар нормаларига мос келади, шунингдек, айрим хорижий давлатлар миллий қонунчилигидаги тегишли нормаларга ҳам ўхшашидир. Жумладан, Москвада 2000 йил 25 январда қабул қилинган Келишув асосида монополияга қарши сиёсатни юритиш ҳақидаги Шартноманинг умумий тамойилларга бағишланган моддасида белгиланишича, бошқа ҳўжалик юритувчи субъектларнинг, истеъмолчиларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига зарар етказётган ёки етказиши мумкин бўлган, носоғлом рақобат билан боғлиқ ҳаракатлар тақиқланади ва бундай ҳолат иштирокчи давлатлар миллий қонунчилигида ифодалангани лозим. Худди шундай нормаларни миллий қонунчилигимизда учратишимиз мумкинлиги ушбу шартноманинг қондаларида давлатимизда тўлиқ амал қилинаётганлигини билдирди.

Шу билан бирга, қабул қилинган Қонун нормалари хорижий давлатлар қонунчилиги билан ҳам ўхшашидир. Жумладан, Россия Федерациясининг "Товар бозорларида рақобат ва монополистик фаолиятни чеклаш тўғрисида"ги, "Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги ва бошқа қонунларда рақобат муҳитини ривожлантириш, носоғлом рақобат элементларининг аралаштирилмаслиги борасида ҳўжалик юритувчи субъектларга давлат қўмаклашиши, қолaversа монополистик фаолиятнинг меъёрдан ошиб кетишига нисбатан махсус чоралар белгиланганлигини қўриш мумкин. Бундан ташқари, Қозонистоннинг "Рақобат ва монополистик фаолиятни чеклаш тўғрисида"ги Қонунида ҳам юқоридагига ўхшаш нормалар ўз аксини тоган.

Юқоридагилардан келиб чиқадикки, ушбу ўзгариш ва қўшимчалар Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида ўз аксини тоган илгор ҳамда ижобий қадамнинг намунаси бўлиб ҳисобланиши мумкин.

Хулоса ўрнида таъкидлаш жоизки, "Монополияга қарши давлат органи қайта ташкил этилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгаришлар киритиш тўғрисида"ги Қонуннинг мамлакатимиз иқтисодий ва ижтимоий ҳаётига таъбиқ этилиши нафақат ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини юридик қафолатлаш ҳамда бозорларда юзага келадиган муносабатларни барқарорлаштириш таъминлашда, балки истеъмолчиларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини янада тўлиқроқ таъминлашда, ушбу соҳада ҳуқуқни қўллаш тизимини такомиллаштиришда долзарб аҳамиятга эга.

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Наманган вилоят филиали очик танлов ва аукцион савдоларига таклиф этади!

1. Қўшимча сармоя киритиш мажбуриятини олиш тартибидagi танлов савдосига Чортоқ тумани, "Булон" МФЙ жойлашган Чортоқ тумани "Чортоқ қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш" давлат корхонаси мулк кий мажмуаси қўйилади.

Бошланғич баҳоси - 382 102 923 сўм. Маъмурий умумий ер майдони 16 615 кв.м, қурилиш ости майдони - 10 840,98 кв.м, фойдали майдони - 5124,34 кв.м, мулк мажмуа таркибида 24 номдаги асосий воситалар, шундан 22 номдаги бино ва иншоотлар ва бошқа турдаги мулклар мавжуд.

Танлов савдосининг асосий шартлари: Энг юқори сотиб олиш тўловини таклиф этиш, энг юқори инвестиция киритиш мажбуриятини олиш, корхона ихтисослигини доимий сақлаш ҳамда қўшимча қонунчиликда тақиқланмаган тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш, янги иш ўринлари ташкил этиш мажбуриятини олиш, сотиб олиш қиймати ва инвестиция киритиш кўска муддатларда амалга ошириш.

Танлов савдоси ва талабгорларнинг таклифлари билдирилган конвертларни оқиш 2010 йил 6 декабр кунли соат 16:00 дан бошлаб Наманган шаҳри, Банк кўчаси, 9-уйда бўлиб ўтади.

Танлов ҳужжатлари, улар учун Ўзбекистон Республикасида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг икки баравари миқдоридagi тўловни "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Наманган вилоят филиали

лининг қўйида берилган ҳисоб рақамига тўлов амалга оширилганидан кейин ҳамда тўловни амалга оширилганини тасдиқловчи ҳужжат нусхаси тақдим этилганидан сўнг олиниши мумкин. Талабгорлардан аризаларни қабул қилиш савдо бошланишидан 3 (уч) соат олдин тўхтатилади.

Танлов савдоларида қатнашишни истаган талабгорлар ўз сармоявий таклифлари ва қўйидаги ҳужжатларни 2 нусхада топширишлари шарт: танлов қатнашишининг талабномаси; таъсис ҳужжатлари нусхалари (устав, таъсис шартномаси, гувоҳнома) ҳорижлик сармоядорлар - ҳуқуқий шахслар учун Ўзбекистон Элчихонаси ёки улар вакил бўлган давлатнинг Ўзбекистондаги Элчихонаси тасдиқлаган таъсис ҳужжатлари нусхалари (нотариал тасдиқланган ҳолда); талабгорга қизмат кўрсатувчи банкнинг (ёки халқаро аудит-торлик хизматининг) маълумотномаси; танлов савдоси объектига талабгор таклиф этаётган сотиб олиш суммаси ва уларни тўлаш муддати, инвестиция мажбуриятларининг таклиф этилаётган суммаси, уларни тўлаш шакли, муддати ва шартлари аниқ кўрсатилган ҳолда икки нусхада конвертда маҳкамлаб, муҳрлаб тақдим этилиши лозим; закатал пули тўланганлиги ҳақидаги тўлов ҳужжати нусхаси ва талабгорнинг рекузитлари; жисмоний шахслардан паспорт нусхаси; ваколатли вакилнинг танловда қатнашиш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома, шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат нус-

хаси илова қилинган ҳолда. Ҳужжатлар шахсан ваколатли вакил орқали топшириш ёки почта хизмати орқали жўнатилиши, шунингдек, тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабгорнинг муҳри ва имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Ушбу кунда танлов савдоси бўлиб ўтмаган деб эътироф этилса, такрорий танлов савдоси ва талабгорларнинг таклифлари билдирилган конвертларни очиб 2010 йил 13, 20, 27 декабр кунлари соат 16:00 дан бошлаб ўтказилади.

Танлов савдоларида қатнашиш учун талабгорлар "Заказал пули тўғрисидаги қелишув"ни имзолагандан сўнг объект бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатал пулини қўйида кўрсатилган ҳисоб рақамига тўлашлари керак. Аризаларни мазкур эълон матни чоп этилган санадан бошлаб ҳар кунли соат 9:00 дан 18:00га қадар (дам олиш кунларидан ташқари) Наманган вилоят давлат мулки бошқармаси биноси, 1-қават 15-хонада қабул қилинади.

II. 2010 йил 6 декабр кунли соат 11:00 дан бошлаб бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидagi очик аукцион савдосига Чортоқ тумани, Наманган ҚФЙ ҳудудидан фуқароларга мерос қилиб қолдирати шартли билан умрбод эгаллик қилиш учун, сотиб ҳуқуқсиз, яқка тартибда уй-жой қуриш учун сатхи 0,04 галдан иборат 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11-сонли ер майдонлари қўйилади, ҳар бирининг

бошланғич баҳоси 160 000 сўм.

Аукцион савдолари ДМҚ вилоят бошқармаси мажлислик залда бўлиб ўтади. Аризаларни мазкур эълон матни чоп этилган санадан бошлаб ҳар кунли соат 9:00 дан 18:00га қадар (дам олиш кунларидан ташқари) қабул қилинади ва савдо бошланишидан 3 кун аввал тўхтатилади. Аукцион савдосида қатнашиш учун қўйидаги ҳужжатларни 2 нусхада топшириш керак: жисмоний шахслар паспорт нусхаси, закатал пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳужжати, ваколатли шахс қатнаша, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома. Ушбу кунда сотилмаган тақдирда 2010 йил 13, 20, 27 декабр кунлари соат 11:00 дан бошлаб такроран аукцион савдоларига қўйилади.

Танлов ва аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар "Заказал пули тўғрисидаги қелишув"ни имзолагандан сўнг танлов савдоси объекти бошланғич баҳосининг 15 фоизидан, ер майдонлари бошланғич баҳосининг 50 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатал пулини "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Наманган вилоят филиалининг АТИБ "Ипотека банк" Наманган бўлими МФО-00223, СТИР 206761326, 20210000404537599004 ҳисоб рақамига тўлашлари шарт.

Қўшимча маълумот ва танлов ҳужжатларини олиш манзили: 160100, Наманган шаҳри, Банк кўчаси, 9-уй, 1-қават, 15 хона. Тел/факс: (8 369) 223-04-01, 226-41-66 www.mulk.uz E-mail:info@mulk.uz

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Андижон вилоят филиали очик аукцион савдоларига таклиф этади!

2010 йилнинг 7 декабр кунли соат 11:00дан бошлаб бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидagi очик аукцион савдосига Улуг'он тумани, "Мингбулоқ" ҚФЙ, "Ўйбоб" қишлоқ ҳудудидан фуқароларга яқка тартибда уй-жой қуриш учун ҳар бирининг сатхи 400 м² дан иборат 1, 2, 4, 5, 6, 7, 13, 17, 18, 19-сонли ер майдонлари қўйилади. Ҳар бирининг бошланғич баҳоси 17204 сўм.

Ушбу кунли сотилмай қолган ер майдонларининг такрорий аукцион савдоси ҳар ҳафтанинг сешанба кунлари сотилгунга қадар соат 11:00 да ўтказиб борилади. Талабгорлардан аризалар қабул қилиш савдо бошланишидан 3 кун олдин тўхтатилади.

2010 йилнинг 10 декабр кунли соат 11:00дан бошлаб бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидagi очик аукцион савдосига қўйидаги автотранспорт воситалари қўйилади.

1. Избоскан тумани, "Ўртоқлар" ҚФЙда жойлашган "Тиллабоев Агротехсервис" масъулияти чекланган муқобил машина трактор парк балансидаги: 1979 йилда

и/ч "ГА3-53А" тури юк-бортли, д/р 17 AD 388, бошланғич баҳоси 387 686 сўм; 1984 йилда и/ч "ГА3-53 1201" тури махсус бензовоз, д/р 17 AD 136, бошланғич баҳоси 252 977 сўм; 1989 йилда и/ч "ИЖ-2715011" тури фургон, д/р 17 AD 440, бошланғич баҳоси 173 393 сўм.

2. "Андижон биокимё" заводи ОАЖ балансидаги: 1988 йилда и/ч "МАЗ-54331" тури селёний тятяч, д/р 60/813 BAA, бошланғич баҳоси 4 689 620 сўм; 1989 йилда и/ч "ЛТ-191" тури юк тиркама, д/р 17 AD 507, бошланғич баҳоси 2 344 747 сўм; 1990 йилда и/ч "МАЗ-54331" тури селёний тятяч, д/р 60/814 BAA, бошланғич баҳоси 4 831 953 сўм; 1990 йилда и/ч "ЛТ-191" тури ярим тиркама, д/р 17 AD 508, бошланғич баҳоси 2 352 888 сўм.

3. Қўрғонтепа тумани тиббиёт бirlашмасиги қарашли Қўрғонтепа шаҳри, Ибн-Сино кўчаси, 5-уйда жойлашган: 1989 йилда и/ч "BA3-2121", д/р 17 AD 737, бошланғич баҳоси 566319 сўм; 1990 йилда и/ч "УАЗ-3152", д/р 17 AD 740, бошланғич баҳоси 706600 сўм.

Ушбу кунли сотилмай қолган транспорт воситаларининг такрорий аукцион савдоси ҳар ҳафтанинг жума

кунлари сотилгунга қадар соат 11:00 да ўтказиб борилади. Талабгорлардан аризалар қабул қилиш савдо бошланишидан 3 соат олдин тўхтатилади.

Аукцион савдоларида иштирок этиш истагини билдирган шахслар "Заказал пули тўғрисидаги қелишув"ни имзолаб объект бошланғич баҳосининг 15 (ун беш) фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатал пулини "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Андижон вилоят филиалининг ТИФ "Миллий банк" вилоти бўлимидаги МФО 00074, СТИР 206761326, 20210000404537599003 ҳисоб рақамига тўлашлари ва қўйидаги ҳужжатларни 2 нусхада топшириши керак: юридик шахсларнинг давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома; жисмоний шахс паспорт нусхаси, закатал пули тўланганлиги тўлов ҳужжати, ваколатли шахс қатнаша, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома.

Аукцион савдосини ўтказиш ва қўшимча маълумот олиш манзили: 170100, Андижон шаҳри, Навоий шоҳ кўчаси 30-уй, 104 хона.

Тел/факс: (8 374) 298-04-01 E-mail: info@mulk.uz

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Хоразм вилоят филиали очик аукцион савдосига таклиф этади!

2010 йил 7 декабр кунли соат 11:00 дан бошлаб бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидagi очик аукцион савдосига яқка тартибда уй-жой қуриш, мерос қилиб қолдирати шартли билан умрбод эгаллик қилиш учун ер майдонлари қўйилади.

1. Савдоси вақтинча тўхтатилган Гурлан тумани, Олга қишлоқи, "Тозаёргон" маҳалласи ҳудудига жойлашган юзаси 600 м² дан иборат 1-сонли ер майдони, бошланғич баҳоси 250 000 сўм.

2. Гурлан шаҳарчаси, 6/1 квартал

ҳудудига жойлашган 406 м² дан иборат 1 та ер майдони, бошланғич баҳоси 200 000 сўм.

Талабгорлар закатал қелишув тузилганидан сўнг ер майдони бошланғич баҳосининг 100 фоизи миқдорига "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Хоразм вилоят филиалининг Урганч шаҳар "Ипотека банк" Тинчлик филиалидаги МФО 00580, СТИР 206761326, 2021000004537599008 ҳисоб рақамига закатал пули тўлашлари ва қўйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: жисмоний шахслардан паспорт

нусхаси, агар ваколатли шахс қатнаша, ўрнатилган тартибда берилган ишончнома, закатал пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳужжати. Талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдоси бошланишидан 3 кун олдин соат 10:00да тўхтатилади. Ушбу кунда сотилмай қолган мулкларнинг такрорий аукцион савдола-

ри ҳар ҳафтанинг сешанба кунлари соат 11:00да сотилгунга қадар бўлиб ўтади.

Аукцион савдосини ўтказиш ва қўшимча маълумот олиш манзили: 220100, Урганч шаҳри, Ал Хоразмий кўчаси 30-уй, 1-қават, 106-хона. Тел/факс: (8-362)770-44-01, 226-75-73 Email: info@mulk.uz

ТУЗАТИШ: "Huquq" газетасининг 2010 йил 14 октябрдаги 41(718)-сонидида "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Фаргона вилоят филиали эълондagi очик аукцион савдосига қўйилган Қўштепа тумани, Лангар ҚФЙ, Лангар қишлоғида жойлашган Қўштепа тумани "Коммунал хизмат кўрсатиш бошқармаси" МЧЖнинг 74 фойз давлат улушининг бошланғич баҳоси 79 853 000 сўм деб ўқилсин.

«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ Қорақалпоғистон Республикаси филиали бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидagi ўтказиладиган очик аукцион савдоларига таклиф этади!

Аукцион савдосига Қорақалпоғистон Республикаси Давлат мулк қўмитаси ҳудудий бошқармасининг 2010 йил 29 октябрь кунги №134/6П сонли буйруғига асосан, аукцион савдосида мерос қилиб қолдирати шартли билан умрбод эгаллик қилиш учун қўйидаги ер майдонлари такроран қўйилмоқда:

Хожели тумани, "Саманкул" ОФЙ-да жойлашган турар жой қуриш учун ажратилган юзаси 600 кв.метр бўлган №1 ва 2-сонли ер майдонлари. Бошланғич баҳоси - 13 800 сўм. Аукцион савдоси 2010 йил 4 декабр кунли соат 11:00дан бошлаб ўтказилади.

Мазкур ер майдонлари 2010 йил 4 декабрдаги аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, такрорий аукцион савдолари 2010 йил 20 декабр кунли соат 11:00да бўлиб ўтади.

Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш 3 (уч) кун олдин тўхтатилади.

Савдода қатнашиш учун талабгорлар мулкнинг бошланғич баҳосининг 100 фоизидан кам бўлмаган миқдорига закатал пулини РКМБнинг Қорақалпоғистон филиалининг қўйидаги ҳисоб рақамига ўтказишлари шарт; ОАТБ "Турон банк" Нукус филиали х/р: 20210000200571452131, МФО: 00585, ИНН 200933850. Манзиллиги: Нукус шаҳри А.Шамуратова кўчаси 117 Б-уй (РКМБ Қорақалпоғистон филиали биноси). Тел: (8-361) 222-84-44. www.rkmb.uz. Лицензия: DB 001 №000004.

«Қашқадарё ким ошди савдо» масъулияти чекланган жамияти очик аукцион савдосига таклиф этади!

(Олдин "Биржа" Республика иқтисодий газетасининг 2010 йил 21 октябрдаги 130-сониди ва маҳаллий "Новости Кашкадары" газетасининг 23 октябрдаги 43-сониди чоп этилган)

2010 йилнинг 23 ноябрь кунли соат 10:00 дан бошлаб Қарши шаҳар Мустақиллик кўчаси 3-уй вилоят Давлат мулки бошқармаси мажлислик залда аукцион комиссияси иштирокчида, объектнинг бошланғич баҳосини ошириш тартибидagi ўтказиладиган очик аукцион савдосига қўйидаги ер майдонлари қўйилади:

1. Шахрисабз туман "Қўшқовуз" маҳалла фуқаролар йиғини "Ўзбек" қўчасидан яқка тартибда уй-жой қуриш ҳамда шахсий ёрдамчи хўжалик юритиш учун ҳар бири 600 м² дан иборат 5 та ер майдонлари. Ҳар бирининг бошланғич баҳоси - 400 000 сўмдан.

2. Шахрисабз туман "Оқ су" қишлоқ фуқаролар йиғини "Полмон" қишлоғи ҳудудидан яқка тартибда уй-жой қуриш ҳамда шахсий ёрдамчи хўжалик юритиш учун ҳар бири 600 м² дан иборат 17 та ер майдонлари. Ҳар бирининг бошланғич баҳоси - 100 000 сўмдан.

3. Чироқчи туман "Дам" қишлоқ фуқаролар йиғини "Оқунбобоев" фермер хўжаликлари ҳудудидан яқка тартибда уй-жой қуриш ҳамда шахсий ёрдамчи хўжалик юритиш учун ҳар бири 600 м² дан иборат 1, 8, 26, 30, 39, 40, 41, 42, 43 ва 47 - сонли ер майдонлари. Ҳар бирининг бошланғич баҳоси - 200 000 сўмдан.

4. Яқабтоғ туман "Эсат" қишлоқ фуқаролар йиғини "Қучатеп" қишлоғи ҳудудидан яқка тартибда уй-жой қуриш ҳамда шахсий ёрдамчи хўжалик юритиш учун ҳар бири 600 м² дан иборат 32 ва 33 - сонли ер майдон-

лари. Ҳар бирининг бошланғич баҳоси - 200 000 сўмдан.

Очик "Аукцион" савдосига қатнашиш учун аризалар эълон чиққан кундан бошлаб ҳар кунли (дам олиш ва байрам кунларидан ташқари) соат 9:00 дан 18:00 гача "Қашқадарё ким ошди савдо" МЧЖ маъмурий биноси (Қарши шаҳар Мустақиллик кўчаси 3-уй)да қабул қилинади. Аризаларни қабул қилиш савдолар 3 (уч) кун олдин яъни 2010 йил 19 ноябрь кунли соат 18:00 да тўхтатилади. Ушбу кундаги савдода сотилмай қолган ер майдонларининг такрорий аукцион савдолари 2010 йил 30 ноябрь, 7 ва 14 декабр кунлари соат 10:00 дан бошлаб бўлиб ўтади.

Савдоларда қатнашиш учун жисмоний шахслар паспорт нусхаси ва объект бошланғич баҳосининг 15 (Яқабтоғ тумани ерлари учун 30) фоизи миқдорига закатал пули "Қашқадарё ким ошди савдо" МЧЖнинг АТИБ "Ипотека банк" Қашқадарё филиалидаги, МФО 00190, СТИР 205560394, 20208000504396266001 ҳисоб рақамига ўрнатилган тартибда тўланади.

Аукцион қолиби савдо кунидан бошлаб 20(йигирма) кун муддатда сотувчи билан олди-сотида шартномасини имзолаши, Шахрисабз, Чироқчи ва Яқабтоғ (тегишлилиги бўйича) туман яқка тартибда уй-жой қуришларини мувофиқлаштириш бўлими ҳисоб рақамига сотиб олинган ер майдонини расмийлаштириш харажати учун ҳамда туман маҳаллий бюджетига энг кам иш ҳақининг 2 баравари миқдорига давлат божи тўловларини амалга ошириши шарт.

Манзил: Қарши шаҳри, Мустақиллик шоҳ кўчаси 3-уй. Телефон: 221-05-88. Гувоҳнома № 1665

Меҳнатсевар ва фидойи инсон

Халқимиз орасида ўзининг фидокорона меҳнатидан бахт топган инсонлар кўлаб топилди. Худди шундай инсонлардан бири прокуратура фахрийси Липарит Чобяняндир. У бугун табаррук 70 ёшни қаршиламакда.

У 25 йилдан ортқ умрини эл-юрт осоишталлигини таъминлаш, адолатни қарор топтириш ва ҳуқуқий-амалий тажрибасини ёш мутахассисларни тарбиялашга бағишлади.

Липарит Ашотович фаолияти давомида Олмалик шаҳар прокуратурасининг катта терговчиси, прокурор ўринбосари, Тошкент вилоят прокуратураси жиноятларни тергов қилиш бўлимининг катта терговчиси, Тошкент вилоят прокуратураси жиноятларни тергов қилиш бўлимининг алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчиси каби масъулиятли лавозимларда хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди. У меҳнат фаолияти давомида жамоа ходимларига нисбатан қаттиққўл, талабчан, шу билан бирга уларга меҳрибон ва доимий кўмакдош бўлиб келган.

Липарит Чобянян фаолияти даврида меҳнатсеварлик, фидойилик, ташаббускорлик кўрсатиб, ҳамкасблари орасида ҳурмат қозонди.

Прокуратура ходимлари унинг фидокорона меҳнатини, касбига садоқатини ва инсоний фазилатларини юксак қадрлайди. У кишининг узоқ йиллик фаолияти муносиб баҳоланиб, прокуратура раҳбарияти томонидан бир неча бор рағбатлантирилган.

Айни пайтда у оиласи даврасида қарилик гаштини сурмокда. Табаррук 70 ёшингиз муборак бўлсин, муҳтарам Липарит Ашотович! Сизга сийҳат-саломатлик, узоқ умр, хонадонингизга тинчлик-оқсоишталлик тилаймиз.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

«HUQUQ»

ЭЪЛОН

газетаси тахририяти тажрибали журналистларни Андижон, Бухоро, Жиззах, Навоий, Самарқанд, Сирдарё, Сурхондарё вилоятлари бўйича мухбирлик лавозимига ишга таклиф қилади.

Талабдорлар қуйидаги маълумотлар кўрсатилган резюмеларни huquq.uz@gmail.com электрон манзилига юборишлари мумкин.

1. Ф.И.Ш.;
2. Манзили;
3. Фотосурати;
4. Маълумоти (ўқув муассаса номи);
5. Иш стаж (фаолият даври, ташкилот номи);
6. Охириги чоп этилган материаллари (қачон ва қайси нашрда);
7. Компьютерни билиши даражаси;
8. Телефон рақами;
9. Қизиқишлари.

Шунингдек, саҳифаловчи дизайнерларни ишга таклиф қилади.

Резюмелари мос келмаганларга жавоб қайтарилмайди.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси, Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази ҳамда Андижон вилоят прокуратураси жамоаси прокуратура фахрийси

Артиқбой АСРАНОВнинг вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради

Сирдарё вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси Зиёдулло Юлдашевга турмуш ўртоғи

Дилфуза ЮЛДАШЕВАНING бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради

AFC U-16 CHAMPIONSHIP

2010 йил 1 НОЯБРЬ. Бу кун ўзбек футбол тарихида яна бир янги саҳифа очиб берди. Сабаби, Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси ilk бор жаҳон чемпионати йўлланисини қўлга киритди. Биз учун айни пайтда бунақан-да муҳимроқ фатҳу нусрат йўқ.

Чорак финалда ҳамюртларимизнинг Сурияга рўбарў келиши бироз кўнглимизга таскин берди. Негаки, амалдаги Осиё чемпионлари ҳисобланмиш эронликлардан кўра сурияликлар билан беллашиш осонроқ кўринарди. Аммо рақиб ким бўлишидан қатъий назар, ўртага жаҳон чемпионатининг йўлланиси тикилган ўйинда ҳеч бир томон осонлиққа таслим бўлишга рози бўлмади. Гуруҳ баҳсининг сўнгги турида Тожикистон ўсмирлар термасини йирик 8:1 ҳисобида мағлуб этган вакилларимизнинг ўйин олдиндан кайфиятлари яхши эди. Шунингдек, Сурияга қарши учрашувда ҳам ҳужумкор ўйин услуби танламиниши олдиндан тахмин қилиш қийин эмас эди. Гарчи рўйхатда ягона ҳужумчи сифатида Темур Ҳақимов қайд этилган бўлса-да, терма жамоамизнинг ярим ҳимоячиси Аббосбек Махситалиевнинг марказий ҳужумчи сифатида ҳаракат қилишига кўникиб қолдик.

Ўйиннинг дастлабки дақиқалардан ҳужумга ташланган ўсмирларимиз тезкор гол киритиш учун астойдил ҳаракат қилишди. Иккинчи дақиқада жамоамиз сардори Аббосбек Махситалиевда рақиб дарвозасини ишғол қилиш учун яхшигина имконият пайдо бўлган эди. Бироқ унинг зарбаси кучсиз чиқди. Кейинчалик Махситалиев яна қўлай имкониятга эга бўлди. Афсуски, бу гал унинг зарбасидан сўнг тўп дарвозабоннинг оёғига тегиб, майдон ташқарисига чиқиб кетди. Учрашувнинг 25-дақиқасидаги Аббосбек ўз ниятига барибери эришди. Ун қанотдан чап қанотга кўчган Муҳаммад-жон Абдуллаев юқоридан жарима майдонига узатган тўпни жамоамиз сардори боши билан дарвозага жўлайб қўйди. Шундан кейин ҳам вакилларимизда гол уриш учун қўлай вазиятлар бўлса-да, ҳисоб ўзгармади. Биринчи бўлим ўсмирларимизнинг 1:0 ҳисобидаги ғалабаси билан якунланди.

Иккинчи бўлимини ҳам Ўзбекистон ўсмирлари тезкор ҳужумлар билан бошлашди. Бир тўп фарқи анча қалтис бўлганлиги сабабли, Евстафевнинг шогирдлари олдинга боришга мажбур бўлишди. Ўз навбатида Сурия ўсмирлар тер-

ма жамоаси ҳам иккинчи бўлимда ўйинни кучайтирди. Сурия терма жамоаси бош мураббийи ўйиндан сўнг берган интервьюсида иккинчи бўлимда ўзбекистонлик футболчиларнинг чарчаб қолиши эвазига ғалаба қозонишни режа қилганини таъкидлаб ўтган эди. Бу ўйинда ўз исботини толгандек эди, гўё. Учрашувнинг 63-дақиқасида сурияликларнинг 10-рақамли футболчиси Муҳаммад Умр ҳимоячиларимизнинг қўпол хатосидан унумли фойдаланиб, боши билан Фанишер Ҳолмуродов ҳимоя қилаётган дарвозани ишғол қилишига муваффақ бўлди. Шу паллада Хитойда бўлиб ўтган ёшлар ўртасидаги Осиё чемпионати ёдимизга тушди. Эсингизда бўлса, чорак финал баҳсида ёшларимиз Саудия Арабистони билан жаҳон чемпионати чиптасини талашган эди. Ўша ўйинда ҳам вакилларимиз биринчи бўлиб гол уришган бўлсалар-да, кейин ўз дарвозаларидан иккита тўп ўтказиб юбориб, аламли мағлубиятга учрашганди. Бу сафар ҳам ўша ўйин сценарийси так-

рорланишидан хавотирга тушган футбол муҳлисари бир лаҳза қарахт аҳволга тушиб қолишди. 77-дақиқада сурияликлар яна хавфли ҳужум уюштиришди. Тўп деярли дарвозамизга қараб кетаётган бир пайтда ҳимоячимиз Сардор Раҳмонов қаҳрамонлик кўрсатди. Бахтимизга у дарвозабон ўрнида тўпни қайтаришга муваффақ бўлди.

Ўйиннинг 84-дақиқасида келиб, нихоят ўсмирларимиз ғалаба тўпини киритишди. Аввалига Аббосбек Махситалиев тўпни чап қанотдан ҳаволатиб, жарима майдонига узатди. Бироқ рақиб ҳимоячилари тўпни қайтаришга эришишди. Тўп жарима майдони ташқарисига Равшанжон Ҳайдаровга келиб тушди. У ҳам юқоридан жарима майдонига тўп оширишни мақкул топди. Жамоамиз тўпурари Темур Ҳақимов икки ҳимоячи қуршовида бўлишига қарамай, боши билан зарба беришга имкон топа олди ва дарвозани ишғол қилди. Бундан бўғига сурияликларнинг кучи етмади. Шу тариха Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси келгуси йили Мексикада бўлиб ўтадиган жаҳон чемпионати йўлланисини қўлга киритди.

Ўйиндан аввал терма жамоамиз бош мураббийи Алексей

Мақсудали ҚАМБАРОВ,
журналист

Евстафеев ўзига хос сюприз тайёрлаётганини таъкидлаб ўтган эди. Очиги, ўйин давомида биз унинг сюпризини кўрмадик. Аммо нима бўлган тақдирда ҳам, ўсмирларимизнинг Жаҳон чемпионатида чиққанидан хурсандмиз.

1 ноябрь куни яна учта ўйинда жаҳон чемпионатида борадиган жамоалар номи аниқланди. Аввалига Австралия ўсмирлар терма жамоаси БАА ўсмирлари билан куч синашди. Биринчи бўлимдан сўнг 0:2 ҳисобда ортда қолаётган яшил қитъа вакиллари ўйиннинг сўнгги дақиқаларида "уйғонмишди". 82-дақиқа Броун орадаги фарқни қисқартирган бўлса, иккинчи бўлимга қўшиб берилган 4-дақиқада австралиялик футболчилар ҳисобни тенглаштиришди. Ҳалабага бир қадам қолганида араблар афсус ва надоматда қолишди. Бу ҳам етмаганидек, қўшимча таймларда яшил қитъа вакил-

лари улардан ғалабани тортиб олишди. Ҳуллас, 3:2 ҳисоби билан Австралия терма жамоаси ярим финалга йўл олди.

Кейинги учрашув эса Япония ва Ироқ ўсмирлари ўртасида бўлиб ўтди. Бу баҳсда японлар 3:1 ҳисобида ғалаба қозонишди. Чорак финалнинг энг йирик ҳисоби КХДР ва Иордания терма жамоалари баҳсида қайд этилди. Шимолӣ корейяликлар иорданияликлар дарвозасига 4 та жавобсиз тўп киритишди.

24 октябрдан старт олган ўсмирлар ўртасидаги Осиё чемпионатининг ярим финалига ҳам етиб келдик. Бугун вакилларимиз яшил қитъалик футболчилар билан майдонга тушса, Япония ва Шимолӣ Корея ўсмирлари ҳам финалга чиқиш учун баҳс олиб боришади.

Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси жаҳон чемпионатида чиқиб, биринчи галдаги вазифани уddалашди. Энди Осиё чемпионати деган шарафли ном учун кураш олиб боришга тўғри келади. Қаторасига иккинчи маротаба ўсмирлар ўртасидаги Осиё чемпионатини қабул қилаётган Тошкентда ҳамюртларимизнинг олий савринини қўлга киритишларини истардик. Ахир, доим ҳам бундай имконият тортиқ этилавермайди-да!

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKUMOV

Tahrir hay'ati:
Abbosxon SANGINOV, Muxtor ZOIROV,
Gulnoza RAHIMOVA, Yusupboy G'OIPOV,
Svetlana ORTIQOVA,
Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari),
Shavkat YODGOROV (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 233-98-40,
233-10-53.
Faks: 233-64-85, 233-10-53.
E-mail: info@huquq-gazeta.uz

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida
2009 yil 12-oktabrda 0188-raqam bilan no'xratga olingan.

Tahririyatga kelgan qo'yozmalar taqdir
qilinmaydi va egalariга qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan
farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish
faqat tahririyat ruxsati bilan amalga
oshiriladi.
© — tijorat materiali.
Reklama materiallarining mazmuni uchun
tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi — 231
ISSN 2010-7617

Buyurtma j-386. 22 464 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va
sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Sahifalovchi: S.BOBONOV
Nabatchi muharrir: M.DUSIYAROVA
Nabatchi: O'DEHOONOV

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.
Korxona manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoi ko'chasi, 30-uy.
Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00. Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta haftaning
payshanba kunlari
chiqadi.

Sotuvda
kelishilgan narxda